

Biblioteca

ANUL XXI (Serie nouă)
Trimestru III - 2007 Nr. 53

Plaiuri Săcelene

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE,
ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1922 și ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV,
SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994, cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

V R E M

*să răscolum trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să infățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despicăm drum nou prin vremuri Să celelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești*

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

BISERICA „SF. NICOLAE” BACIU - SĂCELE
CONSTRUITĂ ÎNTRE ANII 1776-1808

Plaiuri Săcelene

APARE TRIMESTRIAL

MEMENTO

“ După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

Memoriam

DOMNUL PROFESOR	3
SÄCELE Pagini din trecutul îndepărtat și evoluția social-economică în decursul timpului (I)	8
O PAGINĂ INEDITĂ DIN ISTORIA BRAȘOVENILOR-CASINA ROMÂNĂ	10
UN DOCUMENT INEDIT DIN ARHIVELE BRAȘOVULUI.....	12
O ICOANĂ POGORÂTĂ DIN PANTEONULAMINTIRILOR- învățătorul Gyárfás Kanabé -	13
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE.....	14
BISERICA "SFÂNTUL NICOLAE" DIN BACIU – SCURT ISTORIC.....	15

Cultura

CINE PARTICIPĂ LA DEZVOLTAREA LOCALĂ?PROVOCĂRILE COMUNICĂRII ÎNTRE GENERAȚII.....	16
MIRCEA ELIADE	18
ȘERBAN LUPU DIN NOU LA BRAȘOV	20
BALADA SINTILIEI.....	20
MISCELLANEA	21

Opinii

TURISMUL SÄCELEAN ÎN PRAG DE NOU MILENIU.....	22

Actualitatea

FASCINAȚIA CĂLĂTORIILOR.....	24
DARURILE DE LA GYULA.....	24
FIZICA ȘI RELIGIA	25

Sport

SECTIA DE SCHI SÄRITURI A CLUBULUI SPORTIV ȘCOLAR BRAȘOVIA-SÄCELE.....	26

DOMNUL PROFESOR

Mă confrunt în vremea din urmă cu straniul sentiment că las în urmă un timp istoric uriaș prin dimensiunea copleșitoarei informații care apăsa asupra existenței mele. Să treci prin trei lumi – cea interbelică, cea pretins socialistă și interminabilă tranziție, chiar dacă numărul anilor, vorba românului, nu-i „de coea”, este rânduiala unui destin aparte, purtător și al unor îndatoriri morale, printre care și aceea a mărturisirii celor trăite cu bunele și relele lor sub semnul unei onestități și sincerități pe măsura vârstei. Mă gândesc, în primul rând, la reanimarea și consolidarea câtorva repere, destinate susținerii eforturilor generațiilor viitoare ce-și vor propune, sunt convins, în condiții de binecuvântată normalitate și liniște sufletească, reconstituirea unui univers spiritual supus nu odată învolburărilor și chiar nefastelor furtuni și uragane ale istoriei.

Copilăria mea, în primăvara ei, senină și prea puțin dependentă de convenientele vremurilor, a avut parte de privegherea puternicei personalități a părintelui meu, dr. Dumitru Cazacu, săceleanul, elev iubit al învățătorului Aurel Popovici, devenit eminent șagunist, student bursier al Fundației Emanuel Gojdu la Facultatea de drept și științe politice a Universității din Budapesta, jurist de aleasă elevație profesională, cunoscut în mediile spirituale ale anilor tinereții sale, apropiat de atmosfera și viața culturală promovată de societățile studenților români „Petru Maior” (Budapesta) și „România Jună” (Viena).

În acest context îl cunoaște pe Alexandru Vaida-Voievod, deputat în Parlamentul de la Budapesta, de care îl va lega o mare prietenie pe tot parcursul vieții și alături de care a participat la evenimentele majore ale Marii Uniri din 1918. La Chișinău, unde a venit în 1918, se alătură curentului unionist, trăiește euforia zilelor lui martie 1918, leagă strânsă prietenii cu intelectualii basarabeni Pan Halippa, Ion Inculeț, profesorul Pantelimon Erhan și Gherman Părlea.

Numele înainte amintite erau adeseori rostită în familia noastră, îndeosebi atunci când venea vorba despre treburile și destinele României, unii dintre ei ne-au fost chiar oaspeți în casa de la Tighina, iar de vizita pe care ne-a făcut-o Alexandru Vaida-Voievod chiar îmi amintesc. Tatăl meu nu a apartținut vreunei structuri politice a vremii, dar știu că nutrea o statornică simpatie față de pragmatismul Brătienilor și cel al lui Ion Mihalache, orientat spre prosperitatea satului și societății românești.

În acest context, alături de alte nume ilustre în epocă, adeseori era rostit de părintele meu și cel al Profesorului Victor Jinga, cumulând deopotrivă admirația față de excepcionalul intelectual și afecțiunea față de mai Tânărul său consătean. Numele

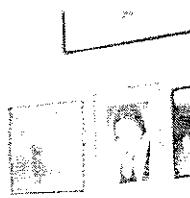
acesta a devenit pentru mine câțiva ani mai târziu un simbol al excelenței academice, o personalitate care întruchipa într-o deosebit de armonioasă conlucrare harul vocațional, pasiunea pentru studiu și creație, miraculoasa artă a comunicării cu discipolii și semenii săi. Pasionatul Tânăr studios a cunoscut o fericită evoluție a traectoriei sale intelectuale, profesionale și academice, urcând prin incontestabilele sale merite, exprimate în studii și lucrări de mare virtuozitate științifică, treptele cele mai înalte ale vieții universitare românești interbelice.

„Problemele fundamentale ale Transilvaniei”, opera sa capitală, analiză socio-economică de o anvergură și profunzime fără egal în literatura de specialitate a vremii, rămâne și în zilele noastre un reper

privind răspunderile morale și profesionale pe care le încumbă investitura și catedra universitară. Nu exagerez cu nimic afirmând, venind eu însumi din această lume, că modelul Profesorului Victor Jinga ar fi pur și simplu, inaccesibil multora dintre cei ce au urcat în zilele noastre această treaptă academică atât de frumos sunătoare.

Dacă evenimentele care au urmat celui de al doilea război mondial nu ar fi constrâns România, cu concursul marilor puteri învingătoare, să intre în sfera de influență a Uniunii Sovietice, cu nefastele ei consecințe politice și economice, fără îndoială, lauri Academiei Române ar fi înconjurat strălucitele merite științifice ale Profesorului și Rectorului Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj - Brașov.

Sunt oameni care sunt dăruiți de Dumnezeu cu harul dragostei de cunoaștere a lumii și rosturilor ei, a frumosului ca expresie a perfeclunii, har, însoțit de dăruirea și pasiunea pentru

D-I Profesor la masa de lucru

D-II Profesor

D-III Profesor

D-IV Profesor

D-V Profesor

D-VI Profesor

D-VII Profesor

D-VIII Profesor

D-IX Profesor

D-X Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

D-XI Profesor

D-XII Profesor

D-XIII Profesor

D-XIV Profesor

D-XV Profesor

D-XVI Profesor

D-XVII Profesor

D-XVIII Profesor

D-XIX Profesor

D-XX Profesor

<p style="text-align: center

continuare

întelepciunea adunată milenar în tezaurele bibliotecilor, în experiența de viață a poparelor, izvoditoare de belșug și aleasă, temeinică zidire, cunoștințe și priceperi pe care simt nevoie să le dăruiască semenilor din rândul căror s-a plămădit chiar ființă lor. Unul dintre acești oameni minunați, un om fără îndoială deosebit de puternic și în același timp, plin de o aleasă căldură și sensibilitate a fost și va fi mereu în amintirea mea, a contemporanilor mei săceleni, savantul economist și distinsul Profesor universitar dr. Victor Jinga.

Cele trei atribute – savant, economist și profesor universitar, semnificând deopotrivă realități profesionale, științifice și academice sunt în cazul lui Victor Jinga dimensiuni greu comparabile, așa cum am arătat mai sus, cu ceea ce aceste concepte denumesc cu nepermisă lejeritate în realitatea zilelor noastre. Nu este un elogiu postum adus savantului și marelui Profesor, ci este doar o modestă încercare de a cuprinde pentru

posteritate icoana vie a omului care a dăruit atâtă lumină și dragoste de adevăr țării sale, studenților săi, gândirii economice românești, domeniul în care Victor Jinga a excelat alături de personalitățile de talia lui Virgil Madgearu, Mihai Manolescu, George Zane, distinși teoreticieni经济isti și ctitori ai României moderne interbelice.

Elev fiind în ultima clasă a liceului „Dr. Ioan Meșotă” (1945-1946), am trăit cu firească mândrie satisfacția impactului pe care l-a avut apariția la Brașov a „Problemelor Fundamentale ale Transilvaniei”. La Săcele, în cercurile apropiate familiei noastre, evenimentul era insistent comentat, deși foarte puțini erau cei capabili să se aventureze în substanță științifică și informațională a cărții. Numărul paginilor celor două volume era impresionant (în jur de 800), iar capitolele rezervate profundelor analize economice abundau în tabele-statistice care vizau evoluții ce cuprindea decenii și chiar secole de viață sub semnul eforturilor de mai bine.

Prins de treburile specifice liceanului aflat în fața bacalaureatului, dar și lipsit de competență necesară deschiderii adevărurilor cuprinse în paginile ei m-am mulțumit cu lectura primelor capitole – „Perspective spațiale” și „Trecut

transilvan” care m-am edificat asupra erudiției Profesorului, dar și asupra inestimabilului vector reprezentat de argumentul istoric pe care domnia sa îl stăpânea cu atâtă autoritate. Demonstrația fenomenului economic este la Victor Jinga însoțită întotdeauna de rigoarea datelor, deopotrivă statistice – economice, prinse într-un cadru istoric care motivează, explică evoluțiiile, întregul ansamblu fenomenologic.

Îmi amintesc și acum zilele din primăvara atât de zbuciumatului an 1945, când în vitrina librăriei „Cartea

Românească”, de la parterul casei Hirscher, au apărut, alături de portretul Profesorului, volumele „Problemelor fundamentale ale Transilvaniei”, cu mențiunea premiului acordat de Academia Română. Se comentă evenimentul și în clasa noastră de la Meșotă, unii dintre profesori felicitându-l chiar pe Alexandru Jinga, eminentul nostru coleg, nepotul îndrăgit al Profesorului, fiu al fratei său mai mare. În atmosfera acestor ani, prezența la Brașov Academiei de Înalte

Studii Comerciale și Industriale, refugiate de la Cluj, a creat o stare de efervescență și emulație intelectuală, iar evenimentul apariției cărții a animat spiritele, parcă renăscind speranțele după tragicile încercări și patimii la care fusese supusă România în ultimii cinci ani ai existenței sale.

Pentru mine Profesorul era o personalitate de dimensiune cvasi-mitică, o personificare a celor mai alese virtuți intelectuale, un adevărat model spiritual, un etalon deosebit de prețios, pe care nu-mi puteam imagina că mi-ar sta în putere să-l ating vreodată. Admirarea îmi era amplificată, așa cum am mai arătat, și de prețuirea sinceră pe care eruditul și exigentul meu tată nu pregeta să i-o acorde Profesorului, considerându-l o mândrie a Săcelor, unde excelența s-a bucurat întotdeauna de respectul maxim, fie că era vorba de performanțe în ale oieritului, agriculturii, negoțului sau a strălucirii intelectuale. Cred, pe de altă parte, că și consonanța ideilor politice și economice i-au apropiat, am în vedere orientările spre promovarea prosperității satului românesc prin pârghiile deosebit de eficiente ale cooperăției, domeniul pe care Profesorul l-a studiat profund în toate variantele și performanțele sale europene. Ținea mult la solidaritatea instituționalizată prin sisteme economice de tip

Soții Jinga alături de fiică și ginere

*** IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM ***

continuare

cooperatist, vorbea cu patos și aleasă vocație oratorică la reunurile pe această temă, eu însumi auzindu-l la cele ce au avut loc la Satulung, nepregetând să se implice în materializarea ideilor sale, fie prin crearea de instituții (vezi Istoria Băncii Populare „Săceleana”) dar și prin prezența în presa vremii în care excela, deopotrivă, prin vigoarea argumentului și plasticitatea exemplului.

Nu pot să nu evoc un articol, dacă nu mă însel în „Gazeta de Transilvania”, apărut pe la sfârșitul anilor 20 ai secolului trecut, pe care l-am găsit într-o vitrină cu exponate din presa trecutului secol în care Profesorul, nu lipsit de umor, dădea un exemplu de cooperare financiară, aparent rudimentară, dar extrem de eficientă, care explică constituirea rapidă a capitalului atât de necesar întreprinzătorului. Exemplul la care mă refer avea o schemă în care vectorii onestitate, credibilitate, fermitate aveau un rol decisiv, reflectând de fapt o mentalitate pozitivă, atât de grav afectată în zilele noastre.

Un Tânăr de bun renume, cu spirit întreprinzător, blocat de neputința promovării unei afaceri din motive pecuniare, se adresează unui dintre onorabili oameni avuți ai comunității (în exemplul dat era vorba de mocanii noștri) solicitând un împrumut. Discuția are loc cam în următorii termeni:

- Pentru ce îți trebuie banii?
- Vreau să cumpăr niște lână pe care pot să o dau bine la potăvăria X.
- Te-ai gândit bine!?
- M-am gândit și totul este în regulă.
- Și câți bani îți trebuie?
- Atâția ... (se enunță o sumă relativ mare).
- Și când mi-i restitu?
- În ... (se enunță o dată, să zicem, 1 septembrie)
- Bine, zice creditorul și îl notează într-un carnetel, într-un loc anume, neuitând să sublinieze data restituirii enunțată chiar de debitor.

Nu se cere camătă, nu se cere chitanță. În zilele noastre s-ar părea că sunt niște bani aruncați „pe apa sămbetei”. Ori lucrurile nu stau aşa. Cu câteva zile înaintea sorocului (termenul ar fi prea tehnic) Tânărul se prezintă cu suma împrumutată, la care adaugă, mulțumindu-i generosului său creditor, o sumă oarecare drept răspplată a bunăvoiței. Examenul de onestitate și seriozitate a fost dat și trecut cu brio, de acum încolo Tânărul are un sprijin nu doar material dar și unul moral într-un factor de putere pe care poate conta oricând. După o vreme, o altă necesitate financiară, de data aceasta mai mare îl reduce pe Tânăr la generosul său

creditor (o afacere cu un vagon de cașcaval, brânză, carne sau niscaiva pământuri, cherestea). Același procedeu, același carnetel, același ritual al restituirii. După câteva asemenea reprise, capitalistul este gata făcut, devine el din debitor creditor, ajută și el la rându-i tineri, neuitând niciodată drumul parcurs și nici pe binefăcătorii săi.

Povestea cinică cu primul milion aparține unei alte specii în care morală este nu doar cenușăreasă, dar chiar o cărpă de șters podinile. Incredibil, dar adevarat. Săcelele pot oferi multe asemenea pilde ale unor mari întreprinzători cum au fost cei din neamul Bertenilor, ai lui neica Niță Tîrmeș (Ardeleanul), Jalea, Tiberiu, Gologanii și căți alții. Toate acestea par astăzi povești, snoave, erau însă adevăruri pe care s-a clădit o realitate temeinică și morală.

Efervescenta produsă de apariția impresionantei lucrări a Profesorului o recepționam și prin intermediu prietenilor noștri mai vârstnici, studenți ai Academiei și a asistentului domnului Profesor, săceleanul Ioan (Nelu) Tocitu, care aparținea și cercului de prieteni de la Casa de citire, dar în special, în casa părintelui Petru Leucă al cărui fiu, Liviu și ginerele Constantin Fuiorescu erau experimentați și eminenți economisti cu strălucite studii universitare, primul la Cluj, cel de al doilea la Academia din București.

Domnul Profesor, deși prins de îndatoririle sale didactice și științifice, nu ezita niciodată să răspundă invitației Casei de citire a Bisericii „Sfinții Arhangheli”, vorbind săcelenilor – vârstnici și tineri aparținând tuturor categoriilor sociale despre problemele majore ale momentului, insistând asupra tezaurului de valori materiale și spirituale al României și al strategiilor ce se impun pentru promovarea progresului și prosperității. În sala de festivități a Gimnaziului din Satulung, întotdeauna arhiplină, Profesorul era întâmpinat cu deosebită căldură și îndelung aplaudat pentru înțelepciunea mesajului și frumusețea discursului. Era un mare vorbitor al limbii române, în varianta ei cea mai elevată, proprie marilor personalități spirituale ale vremii.

În ianuarie, de Bobotează, când se organizează Balul mocânesc al plăcintelor, domnia sa însoțit de distinsa Doamna ne onora cu prezența îmbrăcat într-un frumos costum mocânesc, anume croit pentru junii mocani și petreceea alături de noi, fericit că vechile tradiții își continuă existența în ciuda vremurilor deloc prielnice desfășării și bucuriilor.

Cum era Profesorul ca om!?

Răspunsul vine prompt și neezitant: un gentleman cuceritor. Cu statura și înținta de-a dreptul impresionante, privirilor

continuare in pag. urm.

Mama D-lui Profesor

continuare

noastre se înfățișa un bărbat puternic, purtător al unui zâmbet discret, mărturisitor al unui generos univers interior, dar în același timp stăpân autoritar pe tot ceea ce știa și spunea, cu o coerență a demersului și discursului care fermeca. Vorbea, cum am mai spus, o limbă românească de o elevație, pentru mine atunci, fără egal, iar eu, să nu uităm, fusesem educat în casa unui părinte, recunoscut pentru darul și eleganța rostirii sale. De altfel limba română în care și-a redactat lucrările și în special „Problemele fundamentale ale Transilvaniei” se constituie într-o mărturie a erudiției și distincției intelectuale, a prezenței sale în elita intelectualității academice a României interbelice.

Când în toamna nefastului an 1940 Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale s-a refugiat de la Cluj la Brașov, prezența celor câteva sute de studenți și a elevatului său corp profesoral, s-a făcut imediat simțită în ansamblul vieții spirituale a urbei. Vioara întâi, fără doar și poate, i-a aparținut Profesorului Victor Jinga. Prestigiosul său nume – calitățile intelectuale, erudiția, vocația oratorică, dar și autoritara stăpânire a catedrei deveniseră emblematice aidomă prestigiului acestor școli superioare economice, atât de mult și îndelung visate de brașovenii ce-și legaseră de-a lungul vremurilor destinele de meleagurile natale.

Bunul obicei al

contactului Universității (în cazul nostru al Academiei) cu comunitatea, cultivat în Clujul universitar interbelic, și-a văzut împlinirea în așa numitele „Extensiile academice”, seri de comunicări, conferințe și expunerile oferite cetățenilor de toate vîrstele, doritori să-și completeze cunoștințele, să se cultive sau pur și simplu să întrețină contacte cu specialiștii în teoria și practica științelor economice, sociale și chiar a celor preocupate de evoluțiile spațiilor spirituale. Alături de profesorii Alexandru Herlea, Ștefanovici Svensk, Augustin Tătaru, Victor Jinga evoluă în fața unor amfiteatre arhipline, populate, în general de studenți, tineri intelectuali ai vremii, elevi din clasele liceale superioare. Viața economică europeană și economia mondială afectată în acele vremuri de nefastul război, perspectivele economice ale României în perioada postbelică, evocări ale unor proeminente figuri ale spiritualității românești, esențe ale doctrinelor și strategiilor economice, erau doar câteva din temele abordate pe parcursul anilor în cadrul „Extensiilor academice”, un adevarat forum al inițierii celor tineri în tainele științelor economice, un prim pas

spre strălucite cariere care au urcat nu doar treptele demnităților și înaltelor răspunderi dar și cele ale cercetării și proiectelor de anvergură.

Eu, fără îndoială, față de concetenții din generația mea care îl iubeau și îl admirau pe Victor Jinga, eram un privilegiat. Eu îl întâlneam și îl ascultam în casa regretatului preot Petru Leucă în care familia Jinga, mama Profesorului, doamna Aneta Jinga, soția domniei sale, doamna Maria-Citta și domnul Profesor erau întotdeauna oaspeți dragi, înconjurați de o caldă afectiune, cultivată prin decenii multe la număr a căror sorginte se ascundea

undeva în cronologia Verzeștilor, preoți parohi ai Bisericii noastre „Sfinții Arhangheli”, bunici și părinți ai minunatei, firavei și delicatei preoțese Veturia, soția părintelui Petru.

Când domnul Profesor poposea pe meleagul natal vizita făcută familiei preotului Leucă se constituia într-un fel de obligație morală, izvorâtă dintr-o dragoste care îi atribuia momentului dimensiunea unui eveniment. Se depăneau amintiri care inserau și înțoarceri în timp la trecute vremuri și chipuri plecate la soroc potrivit sau dureros de prematur spre cele eterne, pogorând asupră-ne diafane tristeți. Ascultam apoi gândurile pline de înțelepciune ale Profesorului, intrat în dialog bărbătesc cu părintele Petru,

gânduri pline de seninătatea optimistă a omului convins că binele se află în mâinile și mintea fiecărui dintre noi, aşteptând doar voința transformării prin muncă a gândului în faptă.

Priveam apoi cu incântare la perfecta armonie a cuplului Victor și Citta-Maria Jinga, susținută cu atâtă delicatețe de doamna Citta-Maria, aflând ulterior de marea afectiune care le-a unit destinele în anul 1935, an memorabil nu doar prin fericita căsătorie, dar și prin consacrarea Tânărului Victor Jinga, la doar 34 de ani, pe postul de Profesor titular al Catedrei de economie politică al Academiei de Înalte Studii Comerciale din Cluj. În același an domnișoara Maria-Citta Onișor își încheiaște Magna cum laude studiile de filologie romanică în specialitatea limba franceză și printr-un an de aprofundare a specialității sale la Paris. Există în prezență soților Victor și Citta-Maria Jinga ceva din eleganța modestiei care aureolează oamenii ce trec un prag al elevației morale și spirituale, care le aceditează binemeritata distincție devenită icoană și model.

Îmi mai amintesc apoi de nunta Veturicăi (Tița), mezină continuare în pag. urm.

D-I Profesor cu soția, Săcele 1935

continuare

părintelui Leucă, cu deosebire de chipeșul jurist Lazar Sârbu, nuntă la care domnul Profesor, însotit, bineînțeles de distinsa sa Doamnă, a strălucit prin verva sa neostoită și scânteietoarea frumusețe a rostirii. A avut loc evenimentul în 20 februarie 1944 pe o vreme de sfârșit de iarnă cu zăpadă până la brâu, când toți vecinii părintelui au sărit să înlăture zăpada spre a îngădui mirilor și invitaților să facă drumul până la biserică pe jos, bineînțeles, de mașini sau sănii nici nu putea fi vorbă. A rămas o zi adânc crestată în amintirile mele, nu puține la număr, atât prin caracterul intempestiv al evenimentului, prin frumusețea slujbei cununiei oficiată de toți preoții săceleni, dar și prin răspunsurile date de minunatul cor al Casei de citire și al bisericii „Sfinții Arhangheli” condus de profesorul Florin Pană și nu în ultimul rând de frumusețea mirilor, eleganța invitaților, de atmosfera de mare tensiune afectivă generată de eveniment la care săcelenii au răspuns, umplând biserică până la refuz.

A urmat petrecerea în casa părintelui cu aleasă voie bună și urări de viață lungă, casă de piatră, veselie și speranțe într-o căsnicie fericită, pe măsura strălucirii evenimentului și unei mari iubiri care unea cele două destine.

Nu a fost să fie aşa! Veturica s-a stins din viață la nici doi ani după acest eveniment, la 22 noiembrie 1945, purtând amărăciune și cumplită jale care nicicând nu și-a mai aflat liniștea în casa părintelui Leucă.

Între timp s-a încheiat războiul și în ciuda răsturnărilor de situații din august 1944 lucrurile au evoluat spre un deznodământ greu de imaginat până atunci. Se profilau ani de mari încercări pentru întreaga noastră națiune. Personalitatea domnului Profesor nu a fost ocolită de pânda și vânătoarea totalitarismului ce își organiza structurile de putere. Refuzul participării la colaborarea cu puterea ce se profila la orizont i-a atras ura partidului comunist care depunea toate eforturile în atragerea de partea sa a unor mari personalități, îndeosebi din domeniul economiei și culturii.

Era, în fond, și astă o recunoaștere a deosebitelor calități ale Profesorului, savantului și strategului economic Victor Jinga. Nu a putut însă niciodată concepe o Românie angajată pe un drum străin intereselor ei fundamentale.

Vremurile care au urmat încheierii celui de al doilea război mondial, intrarea țării în sfera de influență a Uniunii Sovietice, izolareoa noastră politică în interiorul estului totalitar au înăbușit de cele mai multe ori brutal entuziasmul și inițiativele tinerilor intelitoalni și strategii ai proiectelor României interbelice. Unul dintre aceștia a fost și Profesorul Victor Jinga care, fără îndoială, păstrându-și nobila demnitate, clădită pe temelia funciarului său bun simț și a unei profunde cunoașteri a realităților românești și-a câștigat admirarea și prețuirea unanimă, inclusiv recunoașterea admirabilelor sale calități intelectuale de către implacabili săi adversari.

L-am reîntâlnit după mai bine de 20 de ani la Săcele, după ce trecuse prin calvarul a două îngrozitoare detenții ce însumau un deceniu din ceea ce s-ar fi cuvenit să fie segmentul cel mai prolific al vieții savantului și o strămutare de aproape

cinci ani la Sighișoara, în condițiile unei umiliri ce încriminează și acum, fără drept de apel, irresponsabilul primitivism al unui regim ce-și făcuse din reprimarea elitelor intelectuale un sinistru titlu de glorie.

Mă uimea atunci, la jumătatea anilor 60 strălucitoarea sa seninătate, semn incontestabil al unei nobleți care îngemăna deopotrivă harul divin, gândirea mereu vie și nelinișteea cunoașterii, dar și dorința și voința împlinirii în slujba adevărului.

Era uimitor cât de absentă putea să fie din ființa sa lamentarea, referirea la suferința nedreaptă care l-a purtat pe spinosul drum al patimilor îndurate pentru apărarea statului și credințe în ideal, câtă lumină era în ochii săi vii, atotcuprinzători.

Nu am simțit niciodată în cele câteva întâlniri întâmplătoare, fie pe ulița casei sale părintești din Satulung, fie în atmosfera familiei părintelui Petru Leucă, nici cea mai mică umbră de ură față de regimul și oamenii care l-au supus atâtore nedrepte suferințe. Există în firescul și poate neobișnuitul său comportament, aşa cum am mai amintit, semnul unei superiorități și distincții spirituale, care acredita imaginea ce-mi fascinase adolescența și pe care o acceptasem ca model nemărturisit.

Deși ar părea oarecum nefiresc, nu ezit să încredințez cuvântului scris o nedumerire ce mi-a văluit nu odată conștiința anilor tineretii – care era izvorul care alimenta frumusețea morală a acestui bărbat atât de atrăgător prin uriașa forță a comunicării și stăpânirii unui întreg univers existențial!?

Răspunsul mi-a venit în anii târzii, odată cu dobândita maturitate, împlinită prin cunoaștere, adâncirea gândurilor alese, cristalizate în nenumărate dovezi de înțelepciune ale capodoperelor, prin cercetarea unor alte meleaguri și tezaurelor de frumos ale acestora, prin care oamenii n-au pregetat să-și prelungească trecerea și dincolo de hotarele neființei – domnul Profesor a fost iubit chiar de Dumnezeu Tatăl, care l-a rânduit să-și plămădească mlădița din tot ce-a avut mai bun, mai frumos și mai înțelept fiind străbunilor săi, păstorii de aleasă pricepere și omenie, să-și iubească cu dăruire munca, nesimțind osteneala asupra ei niciodată, ci doar bucuria și seninătatea împlinirii, dar și harul suferinței i-a rânduit, lumina ce l-a întărit întru slujirea și izbânda adevărului să nu-i lase nici un fel de îndoieri dreptei sale cugetări.

Când mă abăt prin locul sfânt, de veșnică odihnă al strămoșilor noștri de la Biserică „Sfinților Arhangheli” nu pot să nu mă opresc fie și o clipă la mormântul domnului Profesor, al distinsei Doamne Maria-Citta și al înaintașilor lor, fără să fiu adiat de tristețea plecării dintre noi a unor oameni, care, închizând ușa vieții au luat cu ei o lume, o lume în care omul ales, iubit de Dumnezeu, era, întâi și întâi de toate, chipul unui suflet dăruit frumusetilor și minunilor rânduite fericirii semenilor săi. Vor mai apărea oare vreodată asemenea minunate pilde, adevărate binecuvântări, trimise nouă, muritorilor de rând, ca o tainică chemare spre lumea împlinirilor superioare!?

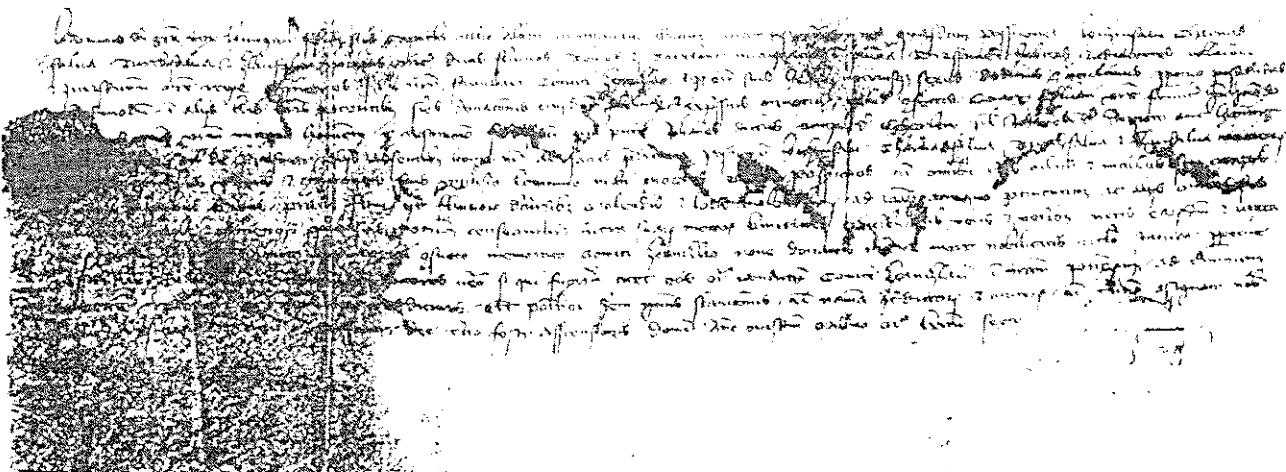
* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

SĂCELE

Pagini din trecutul îndepărtat și evoluția social-economică în decursul timpului (I)

Ca o introducere la problematica pe care o urmărим aş sublinia ideea care guvernează gândirea oamenilor de vârstă medie și-n special de vârstă înaintată cu privire la întoarcerea în trecut, la revederea unor date și fapte care au avut o influență covârșitoare în viața noastră și la derularea unor amintiri care au marcat sau jalonat drumul nostru. De altfel, un percept clasic ne recomandă ca atunci când privim

cu multi ani înainte de către români, ei fiind urmași dacilor. Românii din această zonă erau la venirea ungurilor (ceangăilor) organizați, având ca și conducători cnezi. După înlăturarea cnezilor români a urmat și înlăturarea plăieșilor români din paza trecătorilor și căilor de acces din munți. În locul lor au fost aduși paznici maghiari. Noii paznici au împrumutat vechea numire românească de plăieși, numindu-

Documentul de la 1366 de atestare a Săcelului

spre viitor să ne aruncăm privirea și spre trecut. Trecutul, cu sușiurile și povărișurile sale, ne oferă, ca și întoarcerea la natură, multiple învățăminte cu o largă aplicabilitate.

Pentru noi, săcelenii, fenomenul de care vorbim are o conotație deosebită și aparte deoarece aici, la noi, trecutul constituie un model de viață socio-culturală, o prosperitate economică și o reală citadelă spirituală. Până să ajungem la trecutul îndepărtat este suficient să ne referim, în mod special, la perioada de după primul război mondial, la era de întregire a tuturor românilor, pentru a constata măretele realizări de aici de la Săcele, fapt care a marcat și a condus la desprinderea acestor sate și așezarea lor în rândul așezărilor de faimă.

Desigur, viața în ansamblul ei s-a derulat la Săcele pe o scară ascendentă și a avut ca bază acele percepțe ce au recomandat omului lupta cu greutățile și consolidarea vieții socio-economice. De altfel, lupta este legea naturală a vieții, afirma marele diplomat român N. Titulescu. Viața înseamnă să voiești fără să ai motive, să suferi, să lupti și să învingi, după care să te retragi prin dispariție, afirma un mare sociolog.

Iar acum, vom face trimitere la trecutul îndepărtat al Săcelelor. Aș remarcă faptul că atestarea documentară a Săcelelor datează din anul 1366, dată când regele Ungariei, Ludovic I de Anjou, dăruiește unui curtean al său așezările Satulung, Cernatu, Turcheș și Baciu (Slon), cu toate pământurile din jur. Desigur, așezările de mai sus erau locuite

se "plajas". Au împrumutat, de asemenea, și denumirea de vătaf, comandant de plăieși, numindu-se "vataf", ceea ce dovedește că plăieșia era o veche instituție românească pe aceste plaiuri, instituție anterioară noilor veniți, ne informează prof. univ. dr. Ghe. Dragoș, preluând materialul din lucrarea "Cetatea de sub Tâmpa, cătunul de sub ea" de Constantin Lacea. Reținem faptul că după anul 275, când au început năvălirile, și mai înainte, după ce legiunile romane au părăsit Dacia, locuitorii daco-români din Transilvania și din zona Săcelului s-au retras la adăpostul munților și codrilor, revenind apoi în vechile așezări și continuând să trăiască aici veacuri de-a rândul, de sine stătători, sat de sat, vale de vale, sub conducerea juzilor, numiți mai târziu cnezi, care aveau în fruntea lor câte un voievod. Nu era un sat ci o lume românească ce trăia la adăpostul pădurilor, ne informează prof. univ. Ghe. Dragoș, citându-l pe Aurel A. Mureșianu cu articolul "De când locuiesc ceangăii în Săcele".

Se cunoaște faptul că, până la sfârșitul sec. XIV, în Săcele locuiau numai români. Istoricul Nicolae Iorga afirma că în epoca de limbă oficială latină a Evului Mediu, Săcelele erau numite în documente "villae vallachales" (sate valahe) și că în ele se desfășura o viață românească. Dovada în această privință sunt și numirile satelor, râurilor și munților. Ceangăii au împrumutat de la românii săceleni unele cuvinte, portul și unele obiceiuri. Locuitorii români, neavând pământ suficient, deoarece odată cu venirea

continuare

ceangăilor pământul a fost luat de la români și s-a dat acestora, s-au ocupat în principal de creșterea vitelor și mai ales a oilor și cailor. În lucrarea "Mocanii" a lui I. Ghelase, săcelean, găsim date din lucrările lui N. Iorga privitor la numele localității Săcele. Astfel, istoricul arată că Săcelele derivă din cuvântul săticel, de unde, prin eliminare, s-a format sătcel, la plural sătcele. De asemenea, N. Iorga crede că derivația cuvântului mocan provine de la moț. O altă versiune a cuvântului mocan este aceea că el provine de la cuvântul moacă (bătă, ciomag) de care se foloseau mocanii spre a-și apăra viața și turmele.

Până în anul 1498 Săcelele au depins de Castelul Bran, cetate regală. De la această dată Săcelele a fost zălogit Brașovului de către regele Vladislav Jagello. Pe parcursul timpului, Săcelele a căpătat o largă dezvoltare, datorată următorilor factori :

- Așezarea geografică la granița dintre Transilvania și Tara Românească, precum și vecinătatea cu Brașovul.
- Apropierea de Brașov a înlesnit desfacerea produselor oieritului și a celor agrare, precum și a produselor rezultate în urma exploatarii pădurilor.
- În zilele noastre, dezvoltarea industriei a permis locuitorilor să lucreze la uzinele din Brașov.
- Nu în ultimul rând, după anul 1940 a luat ființă uzina Electroprecizia din Săcele care a permis și încă permite multor săceleni să aibă locuri de muncă în localitatea de domiciliu.

Am amintit că mult timp mocanii săceleni s-au preocupat în principal de creșterea oilor. Neavând teren suficient pentru vărat cât mai ales pentru iernat, mocanii au trecut crestele munțiilor și au beneficiat în Tara Românească de terenuri pentru a-și susține activitatea de economi de oi. Această pendulare de la munte la șes și invers, anevoieasă dar imperios necesară, a condus la fenomenul numit transhumanță. Despre acest fenomen s-a mai amintit în paginile revistei noastre fără însă a se adânci și explica implicațiile avute.

Tranhumanța este explicată prin mutări alternative și periodice ale turmelor de oi între două regiuni cu climat diferit. În peregrinările lor, mocanii au fost purtătorii graiului românesc, al căntecelor, jocurilor și datinilor strămoșești pe întreg teritoriul locuit de români.

Tranhumanța a contribuit deci la formarea unității sufletești, lingvistice, culturale și politice a poporului nostru. Mocanii au răspândit cărțile românești tipărite pe vremuri în Transilvania (se cunoaște participarea săceleeanului Boiu), iar cele tipărite în Principate ajungeau dincoace de Carpați. Se cunoaște, de asemenea, faptul că mocanii săceleni treceau cu oilor îndeosebi în Tara Românească și în Dobrogea, acolo unde erau supratețintinse de pământ. De asemenea, este știut că primăvara aduceau la munte în general cărlanii și sterpele iar mareala parte a oilor mulgătoare (mânzările) rămânea pe tot parcursul anului la șes, unde, din laptele

obținut, se fabrica brânza telemea. Cei ce aveau și mânzări la munte fabricau din lapte brânza de burduf sau căscavalul (cășeria de la Babarunca).

Traseele parcurse de la șes la munte și invers erau bine cunoscute de mocani. Astfel, cei ce aveau oile în munții dintre trecătorile Predeal și Predeluț (munții Unghia, Clăbucet, Susai, Zănoaga, Bucegi) coborau oile pe Valea Prahovei sau pe Teșila-Trăisteni, de aici intrau pe traseul Câmpina-Ploiești (și astăzi mai există șoseaua Drumul Oilor în Ploiești). De aici se îndreptau spre Albești Paleologu – Cioranu și în continuare băteau județul Ialomița prin sate și comune, iar alții ajungeau la Vadul Oii și de aici în Balta Ialomiței sau Dobrogea.

Mocanii care urcau în munții dintre trecătorile Predeluț și Bratocea și dincolo de această trecătoare (munții Cailor, Vaida, Tesla, Ciucăș, Zăganul) coborau pe Valea Teleajenului până la Vălenii de Munte, de aici la Mizil, apoi prin sate ajungeau în Județul Brăila, unde unii iernau, sau aveau ca destinații comunele de pe malul Dunării (Însurătei, Viziru), de unde pe pontoane pe care încăpeau sute de oi, treceau Dunărea și poposeau în Insula Mare a Brăilei.

Pentru iernatul oilor, mocanii foloseau pe alocuri saivane sau fixau o perdea de stuf orientată în direcția NE pentru a adăposti oila de crivăț. Multă mocană iernau cu oila pe lângă marile moșii de mii de hectare și dădeau ca hrana animalelor paie de mazăre, paie de orz sau borceag și coceni de porumb. La fătăt oila primeau și boabe de porumb. Primăvara se îndreptau încrezători cu o parte din oi (cârlani și sterpe) la munte și astfel începea o nouă pendulare anevoieasă, presărată cu multiple confruntări și greutăți dar imperios necesară și-n final, benefică.

În viața pe care au dus-o mocanii și familiile lor, au trăit cu credință și dragoste de Dumnezeu. Pe traseele pe care le străbăteau în continuă lor transhumanță, au participat la ctitorirea de biserici și mănăstiri și, de asemenea, au participat efectiv la lupta pentru libertate și independență națională.

Printre contribuțiile mocanilor săceleni la opera de ridicare a lăcașurilor de cult se cunoaște faptul că mănăstirile Cheia, Suzana și altele, precum și bisericile ortodoxe din zona Săcele sunt ctitorii ale oierilor. Din rândul săcelenilor au existat și numeroase persoane care au îmbrățișat și s-au dedicat vieții monahale. Astfel, la mănăstirea Cheia am găsit pe călugării Rafael, Inochente, iar la mănăstirea Suzana au trăit maicile Verzea și-n prezent trăiește maica Elicolida. În județul Vâlcea s-au aşezat ca starețe la mănăstirea Bistrița maicile Gologan și maica Petronia, iar la mănăstirea Hurezu a funcționat ca stareță Geta Șchiopu care s-a călugărit după absolvirea Academiei Comerciale.

Marile sărbători religioase erau sărbătorite de mocanii săceleni împreună cu nevestele și copiii lor și cu toții se bucurau de trăirea datinilor și obiceiurilor creștinești.

(Va urma)

Prof. Victor Carpin
Președinte de onoare ACS "Izvorul"

O PAGINĂ INEDITĂ DIN ISTORIA BRAȘOVENILOR-CASINA ROMÂNĂ

În perioada cuprinsă între anii 1866-1918, Brașovul și întreaga Transilvanie au făcut parte din Imperiul Austro-Ungar, un conglomerat multi-național, ce a îngăduit drepturile și libertățile românilor. Discriminarea etnică a dus încă din prima jumătate a secolului al XIX-lea, la deșteptarea spiritului național în rândul românilor din Transilvania. Puternica ideologie naționalistă românească, a fost constructivă în plan cultural, ea generând entuziaste activități de pionierat în acest domeniu, cum ar fi: înființarea de școli, ziare, biblioteci, expoziții, muzeu, societăți și organizații culturale.

La Brașov, principalele puncte de rezistență și afirmare ale națiunii române au fost: ziarul "Gazeta de Transilvania", biserică "Sfântul Nicolae" (din vechiul cartier românesc Șchei), Gimnaziul Românesc (astăzi liceul "Andrei Șaguna"), Societatea "Casina Română" și "Reuniunea Femeilor Române".

Casina Română din Brașov a fost înființată în 1835 și a reprezentat creația negustorilor români, ce au dorit să își organizeze un spațiu privat, unde să se poată întâlni pentru a discuta nederanjați probleme de afaceri și care să fie în același timp un loc de destindere și divertisment. Români au fost inspirați în această inițiativă de negustorii greci ce aveau la Brașov o Casină înființată din 1826, între comunitatea grecească și română existând în general puternice legături, favorizate de religia ortodoxă, comună ambelor naționalități. În Transilvania prima Casină Românească a apărut la Brașov, deoarece aici existau condițiile necesare, reprezentate de bogății negustori și micii burghezi ce au inițiat, finanțat și susținut acest tip de organizație. Alte Casine românești au apărut apoi, în multe localități ale Transilvaniei: Făgăraș, Târgul Mureș, Bihor, Baia Mare, Carei, Arad, Jibou, Blaj, Geoagiu, Vața-de-Jos, Brad, Câmpia Turzii, etc.

Termenul de „Casină” folosit de români era o imitație după austriacul „Kasino”, ce era un club exclusivist deschis numai pentru membrii săi. Într-un moment istoric dominat de ideologia națională folosirea termenului de „român” era obligatorie și reprezenta un motiv de mândrie fiind întâlnit și la alte tipuri de organizații: „Albina Română”, „Curierul Românesc”, „Reuniunea femeilor române”, „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, etc..

La începutul Casinei majoritatea membrilor erau negustori, pentru ca treptat locul acestora să fie luat de

profesori, ziariști, ingineri, medici, oameni politici, funcționari, preoți. În decursul unui secol de existență, între anii 1835-1935 Casina Română de la Brașov a avut 1405 membrii, mulți dintre ei fiind reprezentanți de frunte ai culturii și vieții politice românești: George Barițiu, Iacob și Andrei Mureșianu, Sextil Pușcariu, Gheorghe Dima, Gheorghe Baiulescu, etc..

Caracterul democratic și neelitist al Casinei a fost demonstrat și de acceptarea unor meseriași sau chiar țărani din satele din apropierea orașului. În mod obligatoriu a rămas tot timpul în vigoare criteriul etnic, dar și ținuta morală a celor acceptați în societate, ce aveau obligația de a respecta regulamentele acesteia. Cei ce comiteau delice sau dădeau doavă de imoralitate în societate erau excluși, un exemplu în acest sens fiind dat de înlăturarea în 1903, a unui membru al Casinei, după ce a fost dovedit că a depus mărturie mincinoasă într-un proces.

Regulamentul Casinei Române din 1835, rămas în vigoare timp de un secol, stipula principiile și obiectivele ce stăteau la baza funcționării societății: „Această însoțire privitoare spre cultură și spre petrecanie de obște a neguțătorilor noștri”, „va fi primită fieșcare persoană împodobită cu haracter moral, fără osebire a stării sau a bogăției cele nestatornice, care va fi îndatorată la vreme a plăti repartitia sa, ce după dreptate de obște fieșcăruia s-au găsit cu cale a da”, „o plăcută petrecanie ce se va coprinde în citirea Gazetilor și a cărților istoricești, a juca biliard, cărți și altele însă fără interes”.

Membrilor societății le era interzis să aducă în Casină alimente sau băutură, „ci numai dulceață, cafea și ciubuce”, dorindu-se astfel delimitarea societății de un local obișnuit. Regulamentul mai prevedea să fie angajate „o slugă sau două care să închidă sau să deschidă Casina”, ce avea iarna un program de la 7 la 10 seara, iar vara de la 6 la 12 noaptea. Pentru a remedia unele probleme organizatorice exista o condică de reclamații. Primirea de noi membri era hotărâtă într-o Adunare Generală, la care luau parte toți reprezentanții Casinei Române.

Sediul Casinei a avut trei încăperi distințe ce reprezentau sala de lectură, sala pentru jocul de cărți și sala de biliard. O atenție deosebită a fost acordată sălii de lectură, unde în epoca de început a Casinei, când majoritatea membrilor o formau negustorii, exista o regulă

continuare

scrisă, consemnată de George Barițiu, cel ce în calitate de secretar a reînnoit statutul societății : „Marțea, vinerea și duminica între orele 7-8 seara, unul dintre membrii societății, mai ales profesori și literari, să citească în auzul tuturor cele mai trebuincioase și folositoare materii din gazetele abordate și din cărți. Pentru aceasta toți membrii societății lăsând în ora aceasta alte petreceri, vor avea să treacă în sala de lectură și acolo a asculta cu ceea mai mare băgare de seamă, căci societatea numai în chipul acesta înaintând în cultură își va purta numele cu onoare, deosebindu-se de cafenea”. Cu toate acestea în sala de lectură existau mai multe restricții: „fiindcă în casa de lectură tot omul trebuie să păzească o adâncă tăcere, așa nimenea nu este volnic a citi tare a spune cele cetite la alții sau a întreprinde ori și ce poate tulbura luarea aminte a celorlalți membri; de sine înțeles că nimănuia nu va fi iertat a fuma, nici a vorbi”.

În cadrul Casinei erau citite ziară românești, germane sau grecești, dar uneori reușeau să ajungă și ziară de la București ce erau lecturate cu atenție și duceau în dese rânduri la discuții aprinse, mai ales când erau prezentate evenimente politice importante: încoronarea lui Carol I, războiul de la 1877-1878, tensiunile româno-austro-ungare, etc.. Dintre ziarale din România ce reușeau să treacă peste graniță cele mai apreciate erau „Convorbiri Literare”, „Curierul”, „Sămănătorul”, „Neamul Românesc”. Cu multă însuflare, erau însă dezbatute și evoluțiile politice de la Viena sau Budapesta, dar și unele evenimente cotidiene, așa cum a fost introducerea căsătoriei civile în anul 1895. În sala de lectură exista și o importantă bibliotecă formată din cărți cumpărate donate

sau împrumutate. Ultimele trei numere ale ziarelor se păstra în coperte tari pentru a nu se distrugă, în timp ce numerele mai vechi, erau așezate în ordine, pentru a fi în permanență la dispoziția celor ce doreau să le citească.

În 1909 Casina și-a donat biblioteca, ce numără 331 volume, „Despărțământului” Brașov al „Astrei”, spre a sprijini astfel această societate cu un puternic impact social și național. Din dorința de a susține această marea societate culturală transilvăneană, Casina și-a pus la dispoziție sediul unde să fie depozitatate atunci când nu erau folosite cele 32 de biblioteci ambulante ale „Astrei”, păstrate în dulapuri portative. În 1868 Casina Română și-a procurat tablourile-portret ale lui Carol I, Traian, Decebal și Mihai Viteazul, ultimul obținut de la Gimnaziul Românesc, obligat de autorități să îl eliminate din școală. Tabloul cu Mihai Viteazul a fost prezentat la o expoziție a „Astrei” din 1881, pentru ca apoi să fie donat în 1906 Muzeului Astrei din Sibiu. Colaborarea dintre Casină și „Astra” s-a manifestat și în 1911 cu ocazia zborului aviatic efectuat la Brașov de Aurel Vlaicu. Cele două societăți brașovene au format un comitet de 30 de persoane, care a mobilizat populația pentru reușita demonstrației aviatice, la care au participat 5000 de brașoveni, chemați inclusiv din satele din apropierea orașului prin afișe și prin apeluri în presă.

La sediul Casinei au avut loc și întruniri politice secrete la care participau membrii Partidului Național Român, ce erau în același timp și membri ai Casinei Române, contribuind astfel la afirmarea națiunii române din Transilvania și pregătind unirea de la 1 decembrie 1918.

Prof. Claudiu Voinea - Brașov

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

ARHIVELE STATULUI – BRAȘOV: Fond Casina Română (1847-1825); Fond Astra Brașov (1861-1918)

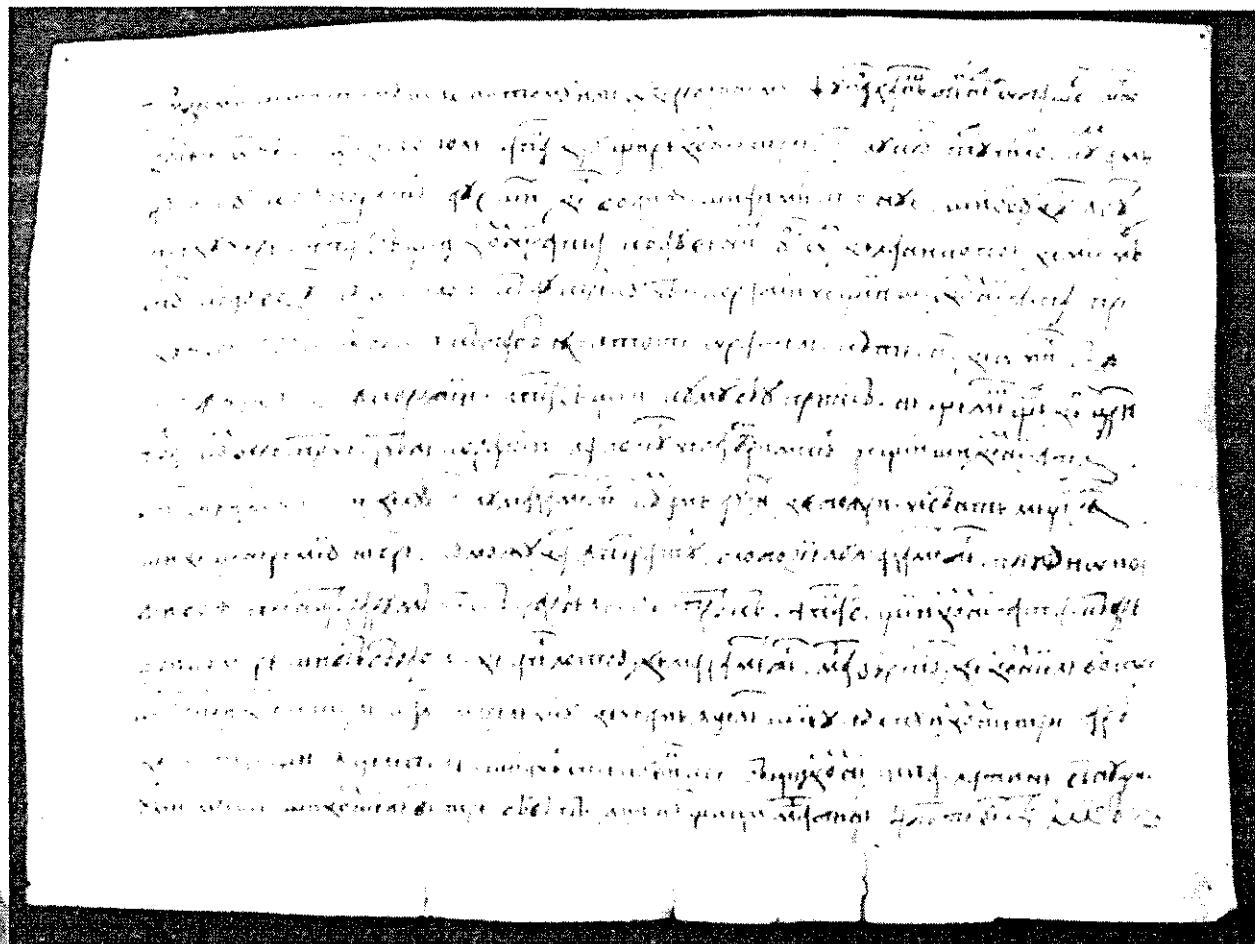
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ BRAȘOV –Colecții Speciale: Fond: Ion Colan; Fond: Maria Baiulescu; Fond: Gazeta Transilvaniei

Hitchins K., 2000, *Afirmarea națiunii: Mișcarea națională românească în Transilvania, 1860-1914*, Ed. Enciclopedică, București

Colan I., 1935, *Casina Română din Brașov, 1835-1935*, Institutul de Arte Grafice „Astra”, Brașov
Dumitrașcu I., Maximescu M., 2001, *O istorie a Brașovului*, ED. Phoenix, Brașov

** IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM **

UN DOCUMENT INEDIT DIN ARHIVELE BRAŞOVULUI

Scrisoarea lui Neacşul din Câmpulung către Johannes Benkner, judele primar al oraşului Braşov, despre mişcările trupelor turceşti de sub comanda sultanului Suleiman I pe Dunăre în sus pentru cucerirea Belgradului.

Cel mai vechi document din țară, scris în limba română, păstrat până astăzi.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

O ICOANĂ POGORÂTĂ DIN PANTEONUL AMINTIRILOR - ÎNVĂȚĂTORUL GYÁRFÁS KANABÉ -

Ar fi o imensă nedreptate dacă peste icoana oamenilor, care prin ființă, prezență, sensibilitatea și zidirea lor au sfînțit odată un loc al trecerii noastre, s-ar așterne vâlul uitării. De la o vreme, parcă, harul iubirii față de aproapele nostru, dar mai ales față de cel plecat spre cele eterne, face loc din ce în ce mai mult zbuciumului cotidian, un soi de zădarnicie, aparent mai lustruită, dar săracă și ea în freamăt și trăiri interioare ca orice trufie.

Mă adiau aceste gânduri pe când deunăzi, străbătând pe jos Bulevardul Brașovului și continuarea acestuia, Bulevardul George Moroianu, în atmosfera infernalului trafic și a debordantei revârsări de vehicule auto, care mai de care mai impetuosi, mai grăbit, mai încărcat de decibeli, mi-am amintit că această bandă carosabilă era o modestă șosea județeană pe care arareori se abătea câte o limuzină, dar era în schimb asaltată de căruțele harnicilor săceleni, angajate în sumedenia de treburi gospodărești ce vizau deopotrivă câmpul și pădurea, dar și de elegantele autobuze ale ACS-ului (Asociația Comunelor Săcelene), mândria noastră, invidiată chiar și de municipalitatea Brașovului.

Depășind la un moment dat Biserica evangelică din Cernatu după cunoscuta curbă în „S”, m-am pomenit în dreptul unei căsuțe modeste, intrate în flagrant contrast cu eleganța vilelor din jur.

Instantaneu, de această dată, a țășnit, dintr-un demult necercetat cotlon al amintirilor, icoana unui om deosebit de drag sufletului meu, aceea a învățătorului de la școală elementară maghiară, din Cernatu, Gyárfás Kanabé, tatăl unui bun prieten și coleg de generație, Gabi Kanabé, Tânărul frumos, interesant și foarte cultivat, devenit după absolvirea studiilor universitare secretar literar al Filarmonicii din Cluj.

Un bărbat mai mult scund, uscățiv dar bine legat, cu o expresie a feței plină de seninătate, luminată de ochii vii, mereu interogativi și de zâmbetul discret, respirând imensă vocație a unei generozități funciare, așa mi s-a impus conștiinței mele și așa a rămas înnobilat de o vie lumină domnul învățător în imensul tezaur al amintirilor mele.

Era cunoscut și iubit de noi, copiii, pentru pasiunea sa columbofilă, pentru frumoșii și năzdrăvanii săi porumbei, iar de marea majoritate a săcelenilor pentru marele său meșteșug în altoarea pomilor fructiferi și a trandafirilor. Se spunea că nu era gospodărie să nu aibă vreun măr sau un păr altotit de domnul învățător Kanabé. Sunt convins, unii dintre merii și perii de atunci își văd în continuare de treabă.

După terminarea studiilor, stabilindu-mă pentru o vreme la Săcele, am beneficiat ani îndelunguți de întâlniri cu domnia sa, când temele conversației noastre debutau cu evoluțiile fiului său, Gabi, la Cluj, alunecând spre treburile noastre dăscălești

după care schimbam opinii în materie de grădinărit, domeniu în care, aşa cum am arătat, nenea Kanabé era un expert deosebit.

Iubit și respectat de toată suflarea Săcelelor, fie ei români sau maghiari, domnul învățător nu rămânea mai prejos, dând binețe fiecărui trecător cunoscut, salutând cu ales respect doamnele, dar și pe toți acei cu care viața l-a pus în contact într-o împrejurare sau alta. Salutul lui era sincer, oarecum ceremonios

pentru cei ce practică standardele de rutină, asezând, de la caz la caz urarea de sănătate cu scurte remarcă sau mesaje perfect individualizate trimise adresatului.

Era domnul învățător Kanabé un om deosebit de elevat, cu un discurs rostit calm, bine frazat, într-o limbă oarecum ceremonioasă ce a trecut nu doar prin filtrele școlii, dar și cele ale lecturilor și o accentuată, fără îndoială, comunicare cu sine.

Modest, dar foarte îngrijit vestimentat, era, de fapt un model nu doar pentru elevii săi ci, în primul rând, pentru obștea care îi încredințase copiii și care îl stima ca pe un mare prieten pe drumul împlinirii fireștilor idealuri ale fiecărei familii și părinte în parte.

Mi-a amintit, cu eleganță-i caracteristică, de câteva ori în discuțiile noastre că vorba bună și perseverența în promovarea binelui, răbdarea, bineîntele și încrederea dobândită din partea copiilor pot înfrânge și firile cele mai recalcitrante, iar un copil, câștigat pentru înțelegerea rosturilor școlii, este o victorie ce nu-și are egal în nici o paletă sau ierarhie a satisfacțiilor.

Mi-amintesc, de asemenea, că, făcându-i o vizită, prilej cu care i-am admirat florile, grădina și mica livadă, l-am întrebat, la plecare, cum se face că învățătorii și preotii cultivă pasiunea pentru decorăriile florale, pentru horticultură și în general pentru natură și frumosul cotidian.

Mi-a explicat atunci în maniera proprie firii sale, purtătoare a harului eleganței, că, bineîntele, toate acestea le-a învățat la școală normală de învățători din Deva, unde raporturile cu natura, dragostea, ocrotirea și sporirea farmecului ei se promovau și se integrau în programele școlare, iar procesul formativ al învățătorului, dascălului, apartinător oricărei trepte din sistemul de învățământ era orientat spre promovarea modelului – copilul, adolescentul trebuind să vadă în educatorul său un model și nu un model oarecare, ci un model spre care să fie atrăs, modelul fiind o întruchipare a desăvârșirii.

Când deschizi poarta casei învățătorului, când păsești în curtea acestuia, spunea domnul învățător Kanabé, copil fiind sau părinte, trebuie să simți că intri în lumea unui om deosebit. Urmează vorba purtătoare de înțelepciune, învățătură, deprinderea spiritului gospodăresc, dragostea sinceră față de copii, dorința de a-i purta spre lumea cunoașterii și înțelegerii

continuare în pag. urm.

continuare

frumosului și sublimului, deopotrivă în creația lui Dumnezeu, dar și cea a omului.

M-am întrebat adeseori cum de este posibil ca în ființa aceea devenită cu timpul tot mai firavă, mai mică, dar generatoare a aceleiași străneri de mână ferme, sincere și calde să se afle un tezaur de imensă autoritate, mărturisitoare a unei la fel de imense dragoste de oameni? Și mă mai gândesc cât de bine i-ar prinde

lumii noastre zbuciumate câteva repere de înățătoare puritate morală cum a fost acela al minunatului domn învățător Gyárfás Kanabé!

Aș fi fericit dacă omagiu meu sincer ar reaprinde în inimile celor care l-au cunoscut candela recunoștinței și luminoasei sale amintiri.

Prof. Dr. Dimitrie Cazacu

Vă aducem la cunoștință pe această cale că în cursul lunii noiembrie 2007 va avea loc la Brașov lansarea cărții domnului profesor dr. Dimitrie Cazacu „Lingvistică și istorie”. De asemenea în lunile următoare va ieși de sub tipar volumul „O carte pentru săcelenii mei” aparținând aceluiaș autor.

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE A ADORMIT ÎNTRU FERICIRE

Prea Fericitul Patriarh Teocist s-a născut la 7 Februarie 1915, în satul Tocileni, comuna Victoria din județul Botoșani. El a fost al 10-lea copil din cei 11 frați și a primit la botez numele de Teodor. A intrat încă de Tânăr în viața monahală, fiind călugărit la vîrsta de 13 ani la Mănăstirea Bistrița, în anul 1935, primind la călugărie numele de Teocist.

Urmează Seminarul teologic de la Mănăstirea Cernica, iar în anul 1945 devine licențiat al Facultății de Teologie din București. În anul 1950 este ales vicar patriarhal, iar între anii 1951-1954 ocupă funcția de rector al Institutului teologic din București. Între anii 1961-1973 a fost ales episcop la Arad, iar între anii 1973-1977 este Mitropolit al Olteniei. Între anii 1977-1986 a ocupat scaunul de arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Între anii 1980-1982 a ocupat funcția de locțiitor de mitropolit al Ardealului. În data de 9 Noiembrie 1986 este ales Patriarh al României, iar în ziua de 16 Noiembrie este instalat în scaunul patriarhal al Bisericii Ortodoxe Române. Timp de trei ani, până în Decembrie 1989, misiunea Părintelui Teocist a fost dificilă.

După anul 1989, misiunea și lucrarea Prea Fericitului Teocist ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române a fost extrem de diversificată și în același timp fructuoasă. Realizările sale au fost numeroase, atât de ordin cultural, cât și teologic și organizatoric. Un lucru demn de menționat este faptul că, după 1989, sub îndrumarea și sprijinul Patriarhului Teocist s-au reluat serviciile de asistență socială organizate de Biserica Ortodoxă Română, de asemenea s-a reintrodus Religia în școli.

Deschiderea ecumenică a Patriarhului Teocist, după anul 1989, a fost mult mai largă, țara noastră fiind vizitată de diferiți reprezentanți ai Bisericilor ortodoxe din țările vecine și de reprezentanți ai Bisericilor ortodoxe surori, iar în anul 1993 chiar de către patriarhul ecumenic Bartolomeu I al Constantinopolului.

Între realizările remarcabile ale Prea Fericitului Teocist nu poate fi trecută cu vederea pagina istorică a vizitei

Papei Ioan Paul al II-lea în România, la invitația Prea Fericirii Sale, între 7-9 Mai 1999, acesta fiind prima vizită a unui papă într-o țară ortodoxă după Marea Schismă din 16 iulie 1054. Tot în anul 1999, Patriarhul Teocist este ales membru de onoare al Academiei Române.

După Prea Fericitul Părinte Teocist rămân foarte multe lucruri de pomenit, de admirat, de vrednică și veșnică pomenire a Prea Sfintei Sale. Dar rămâne și visul neîmplinit al ridicării Catedralei Măntuirii Neamului, sarcină care va cădea în mod sigur în misiunea următorului patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Biserica Ortodoxă Română a avut cinci patriarhi: Miron Cristea, Nicodim Munteanu, Iustinian Marina, Iustin Moisescu și Teocist Arăpașu.

Ne rămâne de la cel care a fost și este o personalitate de necontestat a ortodoxiei românești și chipul său duhovnicesc și amintirea Prea Fericirii Sale în inimile tuturor românilor ca „ctitor de biserici și ziditor de suflete”

Existența sa de 92 de ani a dovedit din plin că frumusețea unei viețuiri adevărate se dobândește doar în comunione cu Dumnezeu.

**Preot Cornea Ioan
Parohia Sfânta Adormire**

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

BISERICA "SFÂNTUL NICOLAE" DIN BACIU – SCURT ISTORIC

Ca loc de închinare, românii săceleni au avut în vremuri îndepărtate Troițele, unde se făceau slujbe creștinești de către preoți sau călugări care nu aveau aşezare statornică. Din tradiția locală se știe că Mihai Viteazu, la trecerea sa, cu oștile, în Transilvania, a găsit aici, în Săcele, biserici cu crucea lui Hristos pe turnuri. Așadar, presupunem că pe vremea lui Mihai Viteazu a existat în Baciu biserică din Lemn.

Biserica ortodoxă română cu hramul Sfântul Nicolae, așa cum se vede astăzi, a fost ridicată între anii 1776 – 1808 în locul unei biserici vechi din lemn.

Această biserică, măreață prin arhitectura și podobalele ei, a fost ridicată în timpul păstoririi preotului Eremia Irimia. Prim epitrop și cel dintâi ctitor a fost credinciosul Urs Gâlă. Despre acesta se știe că a vândut o turmă de 800 de mioare și prețul lor l-a dat pentru zidirea bisericii. Pentru acest motiv, multă vreme biserica din Baciu a fost numită "biserica lui Urs Gâlă". Ctitori mai însemnați la ridicarea bisericii au fost Ion Manolie, Stoica Cârstoloveanu, David Samur, Radu Chițu, Vasile Tibăr, Stan Voicu Secăreanu și alții, ale căror nume sunt încrustate în pisania aşezată deasupra ușii din tinda bisericii.

Biserica a fost clădită în formă de cruce cu două hore. Fațada are aspectul bisericilor din sudul Transilvaniei de la începutul secolului XIX, cu décor de origine barocă sau empire. Un șir de pilaștri corintizați, grupați câte doi, împart fațadele în registre verticale. Acești pilaștri se regăsesc și pe turn, repetându-se suprapuși la înălțime. Turnul are proporții elegante, fiind decorat cu elemente de origine barocă.

Deosebit de interesante sunt chenarul de piatră cioplită al ușii dintre pridvor și naos, ca și cele două mese – Sfântul Pristol și Proscomidierul din Sfântul Altar – fiecare fiind din câte un bloc monolit de piatră, decorate

cu ornamente florale, soarele, luna și viața de vie, cioplite în relief. Toate aceste trei piese poartă săpat în relief anul 1776.

Iconostasul din anul 1814 este opera lui Petru Mit, sculptură în lemn de tei. A fost pictat de Iacob Popp, probabil tatăl pictorului Mișu Popp, și este deosebit de valoros. După părerea profesorului Nicolae Iorga, care a vizitat biserică în anul 1924, : "Este cel mai frumos și mai de valoare iconostas din Țara Bârsei." Pictura are caracteristicile picturii rusești din secolul XIX.

Sfințirea bisericii a fost făcută de episcopul Vasile Moga în anul 1811.

Biserica a suferit lucrări de consolidare și renovare parțială în anul 1890, când s-a făcut o consolidare a iconostasului.

În anii 1934-1936 s-a făcut pictura din întreg interiorul bisericii în tehnică frescă de către pictorul Constantin Nitulescu din București cu alți doi pictori care au lucrat ca ucenici ai pictorului Iosif Keber din Tg. Jiu.

Aceste lucrări de renovare au costat peste 1 milion de lei, din care un singur binefăcător, Nicolae

Bunescu, negustor din Buzău, săcelean de origine, a dăruit suma de 500.000 lei. Din inscripția din tinda bisericii se văd numele noilor ctitori și donatorii cu prilejul lucrărilor de renovare din anii 1934-1936. Sfințirea bisericii după această renovare a fost făcută în anul 1947 de Mitropolitul Nicolae Bălan.

Între anii 1960-1961 s-a săvârșit o nouă lucrare de consolidare a zidurilor bisericii, subzidire în exterior, precum și la zidul cimitirului.

Biserica ortodoxă română Sfântul Nicolae din Baciu a fost declarată monument istoric de către Academia Română în anul 1958.

Preot Virgilii Urzică
Biserica din Baciu

CINE PARTICIPĂ LA DEZVOLTAREA LOCALĂ? PROVOCările COMUNICĂRII ÎNTR-GENERATII

Tradițiile culturale săcelene, cadrul natural deosebit pe care îl oferă această localitate, monumentele sale arhitecturale constituie excelente premise pentru dezvoltarea locală. Potențialele dificultăți, care survin atunci când comunitățile decid să se dedice unui efort de dezvoltare sistematic, sunt numeroase. Experiența internațională ne face însă optimiști: succesul unei strategii poate fi atins cu o bună planificare, bazată pe implicarea cât mai multor agenți locali în definirea corectă a problemelor existente, rezolvarea participativă a acestor probleme, în cadrul comunității.

Participarea publică este o resursă pe care nu o putem ignora, ea ducând la construirea a ceea ce experții din științele sociale numesc „capital social”. Cu cât sunt mai numeroși membrii comunității locale care se alătură unei inițiative, cu atât mai mult crește probabilitatea apariției celei mai bune soluții la problemele locale: este asigurată o diversitate a ideilor, se creează *rețele de încredere*, care transformă *spiritul comunitar* dintr-un simplu concept în realitate. Este incontestabil dezirabilă nu doar participarea la decizie a profesioniștilor din domeniul administrației sau afacerilor sau implicarea activiștilor sociali, dar și a unor categorii sociale deseori neinstituționalizate civic, cum ar fi cele definite în funcție de vârstă: oamenii în vîrstă și tinerii.

Cum pot conlucra aceste categorii sociale, care sunt vîrstnicii și tinerii, în situația în care comunicarea publică între ele este ca și inexistentă? De la această întrebare pleacă reflecțiile de mai jos.

Generația a treia, care în mod tradițional oferea modele morale, pare în prezent investită cu un statut social evazi-marginal. Pe de altă parte, membrii acestei generații acceptă de multe ori acest statut, printr-o atitudine tributară în mare parte epocii comuniste, care descurajă implicarea publică în afara aparatului politic. Situații izolate în care reprezentanți ai vîrstnicilor ies în arena publică sunt cele în care se discută spinoasa problemă a pensiilor insuficiente. Implicarea instituțională în problemele comunității locale apare doar cu titlu de excepție, dimensiunea publică a personalității, atunci când există, începând să cam dispară odată cu vîrstă pensionării.

Acest statut marginal este reabilitat parțial, printr-un rol important pe care vîrstnici îl îndeplinesc, eventual, în cadrul familial. În societatea românească, părinții sunt în multe cazuri alături de familia Tânără, sprijinind-o material și logistic, bunicii se implică încă în creșterea nepoților. În acest context, se pierde din vedere sau capătă oricum o însemnatate secundară valoarea vieții publice, și împreună cu aceasta, faptul că numai vîrstincii, prin participarea la viața publică, pot *media* transmiterea memoriei locale, a unor tradiții comunitare care altfel se disipează.

Nu este deloc de neglijat faptul că această categorie socială a vîrstnicilor beneficiază de o resursă tot mai rară în societatea contemporană: timpul liber. Experiența occidentală arată cum, distinct de implicarea lor familială, vîrstnicii se

Angela DOBRESCU, sociolog

pot face utili comunității în care trăiesc, implicându-se în sarcini punctuale de *voluntariat*, în proiectele pe care instituțiile publice, private sau associative le inițiază, fără ca aceasta implicare să presupună solicitări fizice pe care, de la o vîrstă, realist privind lucrurile, oricui îi e dificil să le susțină. Astfel, într-o epocă în care *identitatea* – de la cea individuală, la cea de grup, locală sau națională – constituie un reper social foarte important, vîrstnicii pot da consistență unui nou statut: din simpli membri ai familiei lor sau ai cercului lor de prieteni, pot ajunge să fie cu adevărat recunoscuți ca *seniori ai cetății*.

Să ne referim acum la a doua categorie socială pe care am pomenit-o mai sus. La o analiză oricât de superficială putem constata faptul că *tinerii* sunt deseori tratați cu condescendență, ca persoane a căror „experiență” este în formare, neglijându-se de multe ori potențialul creativ, actualitatea cunoașterii de care ei beneficiază și nu în ultimul rând entuziasmul cu care aceștia pot contribui, atunci când sunt recunoscuți și încurajați, la inițiativele comunității. Nu ne propunem să discutăm aici în ce măsură este relevantă invocarea „experientei”, confundată deseori cu „vechimea” într-o slujbă/în muncă. Am putea constata totuși că de detrimentală este „vechimea” în cazul multor persoane care au dobândit acest pretins atu într-o epocă de tipul celei comuniste, prin închiderea pe care ele o dovedesc față de nou, prin distorsiuni la nivelul criteriilor de apreciere a performanței, a eficienței profesionale, precum și la nivelul relațiilor cu alți membri ai societății.

Dar nu putem să nu evidențiem faptul că experiențele urbane din ultimele decenii, din diferite țări, oferă multiple exemple despre cum tinerii își pot asuma responsabilități și le pot duce cu succes la capăt atunci când sunt tratați cu încredere și susținută.

Constructiv privind lucrurile, considerăm util să atacăm în continuare, chiar dacă sumar, problema *obstacolelor de comunicare* care apar de multe ori în cazul tinerilor, între ei și restul comunității. În cazul comunităților mici, aceste obstacole au chiar incidentă mai ridicată. Pentru soluționarea lor este important să se conștientizeze faptul că orice proces de comunicare este bidirectional, că presupune nu doar un *receptor*, mai mult sau mai puțin imperfect

continuare

(„rebel”, „nepăsător”, după cum sună de obicei acuzația în cazul tinerilor), ci și un *emisator*. *Codul de comunicare* propus de cel care emite un mesaj poate fi acceptat sau nu de receptor.

Tinerii, a căror identitate este în plină construcție/afirmare, sunt în mod conștient sau inconștient sensibili la modul în care sunt tratați. Autorii unei teorii din științele comunicării, teorie numită *analiza tranzacțională*, atrag atenția asupra importanței conștientizării mai multor tipuri de situații de comunicare care pot să apară între doi subiecți generici. Fiecare din cei doi subiecți pot opta, explicit sau implicit, pentru unul din rolurile „simbolice” de: „adult” (postură caracterizată de respect pentru celălalt, cu conștientizarea propriei valori) „părinte” (postură de superioritate, caracterizată de o înclinație spre dominare a discursului și spre moralizare explicită sau latentă) sau „copil” (postură de dominat, de supunere, de ascultare necritică). Subliniem că este vorba de ipostaze simbolice, nu reale, rolurile putând fi preluate chiar încruzișat, sau alternativ: în cazul unei comunicări între doi adulți, ei pot alege să joace rol de „adult”, de „părinte”, dar și de „copil”.

Ce reținem ca relevant din acest demers teoretic este faptul că, într-o situație de comunicare, inclusiv într-o situare între nivele de vîrstă diferite, rolurile nu sunt pur și simplu date sau acceptate, ci ele se negociază, ducând fie la o comunicare eficientă, fie la o blocare a comunicării.

Alte studii sociale arată că există o tendință accentuată a oamenilor spre *moralizare*, spre stabilirea unor relații de tip „părinte”- „copil”, și între prieteni, și în relațiile cu persoane neutre, și de la soț la soție, și de la soție la soț și nu de puține ori și în viața publică. O auto-analiză obiectivă, a discursului propriu, poate să surprindă în privința nivelului de moralizare conținut de acesta.

Adresarea față de un Tânăr/ o Tânără la persoana a doua singular („tu” în loc de „dumneavoastră”) sau folosirea alternativă, în adresare, a singularului și pluralului, mergând până la apelative de genul „măi băiețe” sau deseori tendonțiosul „domnișoară”, se practică, în special în mediile tradiționale, până la vîrste avansate ale „tinerilor”, inducând un anumit tip de sociabilitate, ierarhică. Nu puține sunt situațiile în care accentele paternaliste sunt justificate de expresii sau convingeri de tipul: *îl/o știu de când era mic sau sunt coleg/prieten cu mama/tatăl/nașu/nașa/unchiul/mătușa lui/ei*.

Nu vorbim aici doar de un domeniu semantic, care se limitează la nivelul limbajului, ci atragem atenția asupra faptului că această extindere a ceea ce specialiștii în comunicare ar numi „zonă de intimitate” produce o ordonare a vieții sociale, care are asociate consecințe obiective, instaurarea unor raporturi de putere.

Categoria socială a tinerilor beneficiază, prin tradiție, de o recunoaștere publică incontestabilă în tot spațiul anglo-saxon, unde carierele profesionale de succes pot începe foarte devreme, la fel și acumularea averilor personale. Să nu uităm că acest spațiu este caracterizat lingvistic de

binecunoscutul pronume „you”, echivalent simultan cu „tu” și cu „dvs”. Acest pronume, la folosirea lui în comunicarea între diferiți actori, introduce o simetrie a adresării, care indiferent de nivelul de politețe sau respect reciproc pe care îl fixează, prezintă avantajul reciprocității: vârsta sau statutul social nu pot fi în sine criterii care să introducă un avantaj unilateral, mă tutui tu, te tutui și eu; interesant este cum această atitudine nu generează interpretări, pentru că scopul principal, cel de a păstra o bună vecinătate sau de a construi împreună este mai important.

Pericolul extinderii (abuzive), în spațiul public, a legitimității dintr-un spațiu privat marcheză, ca fenomen, relațiile între vîrste diferite și ajunge uneori să submineze statutul tinerilor.

Sимptomul negativ analizat mai sus este prezent în special în mediile tradiționale, preponderent rurale, și nu de puține ori - ca urmare a migrației masive spre mediul urban odată cu modernizarea – persistă încă în orașe și suburbii acestora.

In societățile moderne și postmoderne, tendința de simplă „anexare” a tinerilor la viața comunității dispare. Implicarea lor în viața publică nu mai este una incidentală, ci devine una sistematică, expresia cea mai concretă a acesteia constituind-o, printre altele, programele de tineret, politicile publice special destinate acestora.

Într-o discuție despre dezvoltare, preocuparea pentru acest capitol al adresării interpersonale poate fi considerată o întărire nesemnificativă, față de importanța altor subiecte. Având însă în vedere beneficiul potențial al unei comunicări sociale eficiente, care să favorizeze participarea publică, ne exprimăm totuși încrederea, că, sub influența curentelor culturale globale, istoria mentalităților colective va consemna, cât mai curând, practicile actuale ale adresabilității din spațiul românesc, ca un capitol al trecutului.

Sимptomul negativ analizat mai sus este prezent în special în mediile tradiționale, preponderent rurale, și nu de puține ori - ca urmare a migrației masive spre mediul urban odată cu modernizarea – persistă încă în orașe și suburbii acestora.

In societățile moderne și postmoderne, tendința de simplă „anexare” a tinerilor la viața comunității dispare. Implicarea lor în viața publică nu mai este una incidentală, ci devine una sistematică, expresia cea mai concretă a acesteia constituind-o, printre altele, programele de tineret, politicile publice special destinate acestora.

Într-o discuție despre dezvoltare, preocuparea pentru acest capitol al adresării interpersonale poate fi considerată o întărire nesemnificativă, față de importanța altor subiecte. Având însă în vedere beneficiul potențial al unei comunicări sociale eficiente, care să favorizeze participarea publică, ne exprimăm totuși încrederea, că, sub influența curentelor culturale globale, istoria mentalităților colective va consemna, cât mai curând, practicile actuale ale adresabilității din spațiul românesc, ca un capitol al trecutului.

* * *

MIRCEA ELIADE

(1907 – 1986)

Se împlinesc anul acesta 100 de ani de la nașterea lui Mircea Eliade, scriitor total aparte în literatura română : prozator, eseist, istoric al religiilor, atras deopotrivă, încă de la vîrstă școlară, de creația literară (proză fantastică și realistă), dar și de cunoașterea științifică (studiul insectelor). A fost un cititor asiduu a tot ce apărea nou.

După absolvirea studiilor universitare, călătoarește la Roma, unde pregătește o teză despre filosofia Renașterii. Colaborează intens la publicațiile vremii. Obține o bursă de studii pentru India, unde va sta între 1932-1938. Aici, pe lângă cercetări de bibliotecă, învață limba sanscrită, se apucă să învețe tibetană, explorează scrierile culturii budiste și bibliografia științifică din domeniul orientalisticii. Caută să înțeleagă spiritualitatea orientală și pe calea experienței personale : călătorii, căutarea unor mentor spirituali (guru), retragerea ascetică în Himalaia sau inițierea în practicile yoga.

În 1938 este primit ca asistent la Facultatea de Litere și Filosofie din București. Anii de dinainte și de după șederea în India sunt cei mai productivi în publicistică (peste 400 de titluri între 1926-1928 și 1932-1933, adică peste 40 de texte anual). În atmosfera efervescentă a epocii, străbătută de numeroase și aprinse polemici, Mircea Eliade este percepțut de confrății săi de generație ca un lider de opinie. Este unul dintre animatorii grupului **Criterion** ce reunea reprezentanți ai unei strălucite promoții de tineri intelectuali. Asociația, înființată în 1932, se dizolvă în 1934, pe fondul înăspirii climatului politic, care duce la inevitabile tensiuni între membrii grupului. Eliade se apropie de extrema dreaptă, atras, se pare, de fervoarea mistică a doctrinei regenerării spirituale.

Din 1940 îndeplinește funcții diplomatice la Londra și Lisabona. Din 1945 se stabilește la Paris. În 1956 este chemat să predea în Statele Unite, unde cariera să științifică îi sporește notorietatea. Devine titular al catedrei de istoria religiilor la Universitatea din Chicago, care, din 1985 începând, îi poartă numele. În "Fragment autobiografic" (Editura Humanitas, 1997) avea să afirme următoarele : " Fac parte din generația cea mai norocoasă pe care a cunoscut-o până acum România. Am avut noroc să aparțin la o generație < necondiționată istoricește > și am profitat de acest noroc pentru a cunoaște tot, cât mai mult și cât mai repede ".

Operele literare ale lui Mircea Eliade au ca punct de plecare fie experiența – trăirea nemijlocită, intensă a realității, mai ales sub aspect spiritual și erotic – fie realități paralele, fantastice, reflectând experiența sacrului. Din prima categorie fac parte romanele : " Isabel și apele diavolului " (1930), " Maitreyi " (1933), " Întoarcerea din rai " (1934), " Huliganii " (1935) ; din cea de a doua fac parte nuvelele : " Domnișoara Cristina " (1936), " řărpele " (1937). După plecarea definitivă din

țară, Mircea Eliade continuă să scrie proză fantastică, publicată majoritatea în străinătate, în limba română : " Nuvele " (1963), " Pe strada Mântuleasa " (1968), " În curte la Dionis " (1973), " Tinerețe fără tinerețe " și " Nouăsprezece trandafiri " (1980).

După cum afirmă un alt român din diaspora, Emil Cioran, în volumul "Exerciții de admiratie", Eliade " punea cărțile mai presus de zei și tot mai mult li se încrina. Oricum, n-am întâlnit pe nimeni care să le iubească atât de pătimăș."

Departate de patrie, dar fără să o uite vreodată, Mircea Eliade simte trecerea implacabilă a timpului, încă din 1980, când, la Paris fiind, intr-o convorbire cu prof. univ. dr. Ghe. Bulgăru mărturisea : "...timpul a trecut. Sunt prea batrân și slăbit, măcinat de o artrită dureroasă care mă împiedică uneori să scriu, ochii mi-au slăbit mult, dar gândul și amintirile îmi sunt mereu la București și tinerețelor mele, urmărind cu interes tot ceea ce apare în literatura română, primind cărți cu dedicăție de la autorii mai tineri, mulți de talent autentic".

Merită să relevăm aprecierile făcute de marele om de cultură, Mircea Eliade, despre scriitorii consacrați ai literaturii române. Astfel, despre Eminescu, afirma : " Creator al poeziei moderne românești, înrudit cu Schopenhauer prin filosofia sa, el rămâne acel poet fără care literatura română nu se poate concepe ". După Eliade, poetul-nepereche este un fondator al poeziei moderne și creația sa poate fi apropiată de doi mari autori germani – Holderlin și Schopenhauer – un creator de geniu, "un spirit tutelar al literaturii românești".

Formularea originalității lui Ion Creangă este tot atât de precisă și memorabilă, accentuând calitățile limbajului : " Povestitor cu un limbaj izvorât din vorbirea populară, acest învățător de țară a știut să pună în valoare înțelepciunea populară. Prin el, un popor întreg se povestește și se ascultă într-un soi de biografie colectivă ".

Colegiul de credință ai lui Creangă din cadrul "Junimii", Maiorescu și Caragiale, se bucură și ei de aprecierile lui Mircea Eliade, care scrie despre mentorul "Junimii" că este " creator al criticii literare românești, mare organizator al învățământului și animator al <Junimii>, cel mai important curent literar din vremea sa ", iar despre Caragiale va nota : " Autor dramatic și unul din creatorii teatrului comic românesc, care a explorat și apoi a ilustrat în mod original comportamentele ridicolе ale unei societăți care asimilează defectuos democrația și ai cărei reprezentanți se recrutează din mica burghezie a mahala-lelor. "

În tinerețe Mircea Eliade s-a ocupat de opera lui Bogdan P. Hașdeu, planuind o ediție critică amplă a operei savantului. Iată ce scria despre Hașdeu în "Memorii", elogiuind spiritul enciclopedic al marelui universitar : "... a fost unul din marii ziaristi ai vremii sale, cel mai bun, poate, după Eminescu." Erau citați în continuare Iorga, Rădulescu Motru și V. Pârvan. Pe fiecare îl definește ca "mari spirite propulsive pentru cultura României." continuare în pag. urm.

Cultură * Cultură

continuare

Din generația imediat următoare se va ocupa de Octavian Goga, poet originar din Transilvania, cântăreț al eliberării compatrioților săi de sub dominația maghiară. El a știut prin verbul său aspru, cu accente mesianice, să transfigureze poezia sa de revolte și a ridicat-o la nivelul unui autentic mesaj poetic."

Sunt evocate și personalități marcante ale culturii românești care s-au distins în alte domenii, dar au fost și scriitori cum ar fi Nicolae Iorga - "cel mai mare istoric român, autor a peste o mie de lucrări, somitătate internațională în materie, afirmându-se atât în genuri literare cât și extraliterare." Despre Vasile Pârvan afirma: "istoric al antichității și arheolog, a arătat importanța civilizației daco-romane și rolul pe care ea l-a jucat pe teritoriul actual al României, înainte de cucerirea romană."

De un prestigiu deosebit s-au bucurat în perioada tinereții lui Mircea Eliade și alți scriitori pe care îi definește într-o manieră personală și obiectivă, fără a face risipă de exagerări. Despre Argezi spune că a fost "unul dintre marii poeți ai epocii interbelice. Fost călugăr, el a văzut în religia ortodoxă un mijloc de a înlocui angoasa cu acordul și consimțirea. În ciuda renegărilor sale ulterioare, el rămâne cel ce a știut să regăsească o dimensiune biblică a Psalmilor." Despre relațiile lui Argezi cu ortodoxia va afirma că au fost sumare și contradictorii, dar "a fost adâncă înnoirea limbajului poetic."

Tot în "Memorii" aflăm analize pertinente despre Mihail Sadoveanu: "Romancier și povestitor care și-a găsit o temă majoră în evocarea trecutului Moldovei natale și în poezia naturii." Despre prozatorii interbelici va vorbi în note definițorii, memorabile, numind-o pe Hortensia Papadat Bengescu "romancieră de inspirație proustiană, cunoscută prin evocarea în ton de saga pesimistă a vieții unei mari familii de-a lungul a trei generații." Pe Camil Petrescu îl consideră "romancier, autor dramatic, teoretician al regiei de teatru, filosof, situat în centrul vieții intelectuale interbelice."

Despre Ionel Teodoreanu va afirma: "Romancier de succes din epoca interbelică, care a evocat universul nostalgiei al copilăriei și adolescenței și chinurile celor care, înfruntat cu viața modernă, trebuie să se smulgă din valurile patriarhale."

Despre Urmuz va scrie că rămâne adevăratul promotor al avangardei românești, devansându-l pe Tristan Tzara, purtând germanii suprarealismului, rupându-se de canoanele tradiționale.

Doi istorici literari sunt prezenți cu economie de vorbe, dar cu precizări esențiale, relațiile cu aceștia fiind vechi și amicale. Astfel, pe Tudor Vianu îl numea "filosof și profesor universitar, autor a numeroase lucrări de estetică, care a încercat o definire a permanentelor literaturii române." Despre Șerban Cioculescu consemna: "Critic și istoric literar, unul dintre cei mai buni exegeti ai operei lui I.L. Caragiale și un observator obiectiv al literaturii contemporane."

Din generația de scriitori căreia îi aparținea, Mircea Eliade îl definea cu sobrietate și pregnanță pe Emil Cioran, despre

care spunea: "A început deja în România literatura sa de negație nestăvilită, cu un stil de moralist sceptic ce a făcut din el un scriitor de limbă franceză, aşa cum se cunoaște." Despre Constantin Noica scria: "... unul dintre cei mai importanți filosofi români contemporani, care a încercat o explicație a spiritualității românești prin limbaj." Lui Nae Ionescu i-a trasat un portret definițorii: "Profesor de filosofie la Universitatea din București, unde a predat cu pasiune și cu reconsiderarea tuturor valorilor. Deși nu a publicat aproape nimic, metodele lui socratice de învățământ au făcut din el un maestru al modului de a gândi pentru o generație întreagă de studenți."

Înțeționat am lăsat la urmă portretul generos trasat unui om politic de mare importanță în epoca interbelică, și anume Iuliu Maniu: "om politic al românilor din Transilvania în cursul primului război mondial și unul din principali artizani ai unității naționale, care a prezidat destinele Partidului Național-Tărănesc, opus liberalilor și conservatorilor, recunoscut ca unul din marii conducători, mort în închisoarea de la Sighet, după un proces răsunător, de tip stalinist."

În 1971, Mircea Eliade își afirma optimismul în privința viitorului culturii românești spunând: "Eu cred în viitorul culturii românești mai mult decât în viitorul culturii universale" Dacă asociem acestei credințe adevărul gândirii lui Eminescu: "Cultura este puterea popoarelor", atunci optimismul în privința dezvoltării noastre viitoare are un temei real și este o sursă vie a creativității. Pilda lui Eliade este exemplară și de o forță vitală extraordinară.

Din păcate, Mircea Eliade s-a stins cu sentimentul mărturisit în finalul scrisorii din 16 iunie 1970, adresată prof. univ. dr. Ghe. Bulgăr: "Știu că după moarte voi fi recunoscut și de neamul din care fac parte și asta mi-e destul." Neamul nostru îl-a recunoscut de mult și i-a purtat mereu o stimă aleasă, dar puterea totalitară îl-a tinut în umiliință și departe de țară. Suntem convinși azi că opera sa este un monument mai durabil decât arama. Eliade însuși era convins, potrivit textului citat – cum spunea în antichitate poetul latin Horațiu: "Am ridicat un monument mai durabil decât arama" – că acest monument spiritual, opera sa, este o glorie a culturii naționale și o componentă a științei și literaturii universale.

Căutarea absolutului era ideea de bază, aspirația supremă a efortului științific și literar al lui Mircea Eliade, fapt mărturisit în admirabila formulă din romanul "Huliganii": "Toată noblețea omului se află în căutarea Adevărului. Căutarea absolutului este miezul creației celor mai înalte spirite, un tel suprem al gândirii și căutării geniului."

Un aforism francez spune: "Marile spirite se întâlnesc" ; prin aceste cuvinte putem afirma că poetul nostru național, Mihai Eminescu, și filosoful Mircea Eliade sunt înruditi întu totul, că între aceste două mari spirite există similitudini. În toate manifestările geniului uman, marile spirite se întâlnesc și înfruntă cu succes "negura timpului și a uitării."

Prof. Florica Lupu

CULTURĂ – EVENIMENT**ŞERBAN LUPU DIN NOU LA BRAŞOV**

În perioada 12-19 august 2007, la sala REDUTA din Braşov, s-a desfăşurat cea de a V-a ediţie a Festivalului Internaţional „CETATEA MUZICALĂ A BRAŞOVULUI”. Pe scenă s-au aflat, seară de seară, artiști consecrați ai geniului avându-i ca interpreți pe violonistul ŞERBAN LUPU, pianiștii

Luiza Borac (Germania), Ian Hobson (Anglia) și violoncelistul Mirel Iancovici (Olanda) și violistul Marc Tooten (Olanda). Sufletul întregii manifestări, din anul acesta a fost ŞERBAN LUPU – Directorul Artistic al Festivalului, printre organizatori aflându-se Consiliul Județean Brașov și Fundația Culturală „Şerban Lupu”. În program au figurat piese de muzică

clasică și modernă aparținând unor nume de rezonanță ca: Ludwig van Beethoven, George Enescu, M. Ravel, Fr. Chopin, A. Dvorak, J. Brahms, A. Piazzolla, R. Schumann, J.S. Bach și alții. Publicul melomn de la Braşov a gustat de asemenea „Studioul de muzică veche” sau „Seara de Jazz” – Marius Poop String Version.

O bogată carte de vizită ne-a oferit mestrul ŞERBAN LUPU – cel mai renomât interpret al muzicii lui GEORGE ENSECU, aflat în viață. Domnia sa s-a născut la Braşov iar după mamă își trage originea din satul Purcăreni (Săcele), unde bunicul său (notarul Grama) a fost o mare personalitate a locului, bucurându-se de un remarcabil prestigiu și autoritate în mijlocul locuitorilor care l-au cunoscut și prețuit. Studiind la Londra, a luat lecții, printre alții de la Yehudi Menuhin. Şerban Lupu este în prezent profesor de vioară la Universitatea din Illinois (SUA), School of Music, satul Nevada, iar din decembrie 2005 este Director artistic al Societății George Enescu din Statele Unite. Artistul a câștigat premii în numeroase concursuri, precum: Vienna International, Hungarian National String Quartet, Jacques Thibaud în Paris etc. În 2000 Şerban Lupu a primit o distincție pentru întreaga

carieră din partea Fundației Culturale Române pentru eforturile sale depuse în promovarea culturii și a muzicii românești pe plan internațional. În septembrie 2005 Şerban Lupu a organizat premiera americană a Operei „Oedip” de George Enescu, la Universitatea din Illinois, precum și la Simpozionul cu titlu „Oedip – Mit și interpretare”. Ca de fiecare dată, și anul acesta Festivalul „Cetatea muzicală a Brașovului” s-a recomandat drept un veritabil regal artistic. Publicul a apreciat valoarea interpretărilor și a ținut să-i răsplătească cu vii aplauze și dese ieșiri le rampă.

În cea de a doua zi a Festivalului luni, 13 august a.c., la sfârșitul spectacolului, dl. prof. LIVIU DÂRJAN președintele ASTRA „Fratii Popeea” de la Săcele a înmânat o „Diplomă de

Onoare” maestrului ŞERBAN LUPU și l-a rugat să primească din partea săcelenilor întraga lor simpatie și apreciere pentru mândria de a-l avea drept un autentic ambasador cultural în lume, ducând fala și talentul artei interpretative românești. Vădit impresionat, artistul de renume ŞERBAN LUPU, a mulțumit pentru distincția acordată (membru onorific al despărțământului ASTRA „Fratii Popeea”) și a rememorat câteva amintiri legate de frumoasele plăzieri săcelene care i-au legănat o parte din anii copilariei. „Cetatea muzicală a Brașovului” a fost o manifestare elecvantă, de suflet și prestanță, o veritabilă demonstrație de autentic talent și sensibilitate. La încheierea Festivalului, artiștii au fost elogiați de către domnii consilieri județeni Ștefan Aranyosi și I. Popescu Topolog.

**A consemnat - text și foto:
Prof. Levente Miklos**

BALADA SINTILIEI

Avăi e zi de sărbătoare,
Este sfânta Sintilie,
Vin mocani de pretutindeni
Ca să joace o chindie.
Să petreacă și să cânte
Pe cimpoi și din caval
Să înmânânce o mioară
Cu roată de cașcaval.
Să înveste și copii
Mușrăcați de sărbătoare
Cu întreaptă-ncrezători

La maialul cel mai mare
Lăsând gândul să alerge
Pe la stână și mioare
La potecile din codru
Și la zilele cu soare.
De departe se aude muzică și zarvă mare
Iar grătarele-n jeratic
S-ar părea că se îndoiae
De cărnați și de mioare
Și de cele frigăruii
Și de bulzul pe jeratic

Având plosca căpătăi.
Sub umbrarul ce-l vedem
Sfărâie plăcintele.
Ea, plăcinta mocănească
Parcă-ji ia și mințile
Caldă, rumenă și cu refrec
Te îndeamnă la vin sec.
Din chimirul de la brâu
Încărcat de gologani
Scot mocanii rând pe rând
Galbeni, lei sau mici creițari.

continuare in pag. urm.

Cultură * Cultură

continuare

Soarele-i spre astințit
 Iar petrecerea -i în toi
 Lăutarii au miroșit
 Mocanii cu multe oi
 Și le cântă la ureche
 Cânt ce nu are pereche.
 Cânt de dragoste și dor
 Cânt de inimă și spor.
 Luna a apărut pe cer
 Dar e cald și în aer
 Se vestește-o încurătăru
 Și mocanii au prins gură.
 Mesele sunt pline toate
 De sticle și de bucate
 Ti mocanii-s rostuiți
 După vîrstă și avere, interese și placere.
 Unii-au aruncat zăbulul
 La nevastă spre păstrare
 Alții tot vorbesc în șoaptă
 C-au băiat sau sată mare.
 Și când nimeni n-a crezut
 Învoiala s-a făcut.
 Se fixează chiar și ziua

Când se face cununia
 Mămâliga și sarmalele
 Fac cinste la petrecere.
 Și acum căntotdeauna
 Ele au mare trecere.
 Pe cer luccafărul a răsărit
 Și s-a dus mai mult de-o palmă
 Dar nimeni nu e de urnat.
 Doar atunci la ziua abia
 Bat mocanii bătătura
 Cum se bate zeghea-n piuă.
 Iar tambalul lui Oglindă
 În îndeamnă până la ziua
 Să petreacă și să cânte
 Să trăiască în mândrie
 Astăzi căntotdeauna
 Azi în zi de Sintilie.
 Vor pleca mocanii noștri
 Acolo-n munte sau la câmpie
 Și vor spune tuturor
 Ce-au trăit la Sintilie
 La Săcele-n plină vară
 Acum ca odinioară.

Prof. Victor Carpin
Președinte de onoare ACS "Izvorul"

MISCELLANEA

Reluăm sub acest titlu rubrica "Pastile de cugetare" care a apărut în numerele trecute ale revistei noastre. Termenul Misellanea vine din limba latină, prin intermediul limbii franceze, și înseamnă carte, rubrică într-o publicație periodică, care cuprinde articole, studii, etc., cu un conținut variat, fără legătură între ele. Continuăm să vă prezentăm în rândurile de mai jos alte elemente legate de paremiologie:

Proverbul sau vorba de duh este un adevăr, o experiență de viață, o învățătură, un sfat de înțelepciune, toate izvorăte din viața unei colectivități umane, exprimate printr-o formulare metaforică, concentrate și sugestive, uneori rimate sau ritmate, folosite în cărțile scrise din cele mai vechi timpuri și până astăzi, menținându-și valoarea moralizatoare întreagă și nealterată.

Ca profesor de limbi străine, în activitatea mea didactică de peste 39 de ani am întâlnit nenumărate proverbe, aforisme, maxime filosofice, expresii memorabile ale unor personalități istorice și, fiind un mare admirator și culegător al acestora, le-am păstrat pentru valoarea lor și pentru modul în care se pot adapta realităților de azi.

Iată ce vă propun astăzi, îndemnându-vă să reflectați asupra valorii educative a unor proverbe, maxime, expresii celebre din culturile popoarelor cu care ne înrudim și de care suntem legați prin limbă și obiceiuri.

Din cultura italiană am ales câteva panseuri aparținând poetului Ugo Ojetti :

- Si, la coscienza e uno specchio. Almeno stesse fermo. Più lo fissi, invece, e più trema = Da, conștiința este o oglindă. Cel puțin dacă ar sta fixă. Dar cu cât vrei să fixezi, ea tremură mai tare.
- Una puntura di zanzara prude meno quando sei riuscito a schiacciare la zanzara = O înșepătură de tanăr doare mai puțin când ai reușit să strivești tanțarul.
- Vedi di non chiamare intelligenti solo quelli che la pensano come te = Vezi să nu numești inteligenți numai pe cei care gândesc ca tine.

Din cultura franceză :

- Apres moi (apres nous) le deluge = După mine (după noi) potopul
- Comparaison n'est pas raison = Comparația nu este rațiune
- Du sublime au ridicule il n'y a qu' n pas = De la sublim la ridicol nu este decât un pas

Din cultura latină :

- Audaces fortuna invat = Norocul (soarta) îi ajută pe cei îndrăzneti (Vergiliu, "Eneida", X, r.284)
- Aura popularis = A avea trecere la mulțime (Vergiliu, "Eneida", vi, r. 816)
- Bellum omnium contra omnes = Războiul tuturor,contra tuturor(Hobbes, "Leviathan", I, r. 4)
- Auri sacra fames = Blestemata foame de aur (Vergiliu, "Eneida", III, r. 57)

Notă : Fiecare cititor înțelege căt poate din cele de mai sus și poate să înțeleagă căt vrea să poată.

Prof. Nicolae Drăghiciu

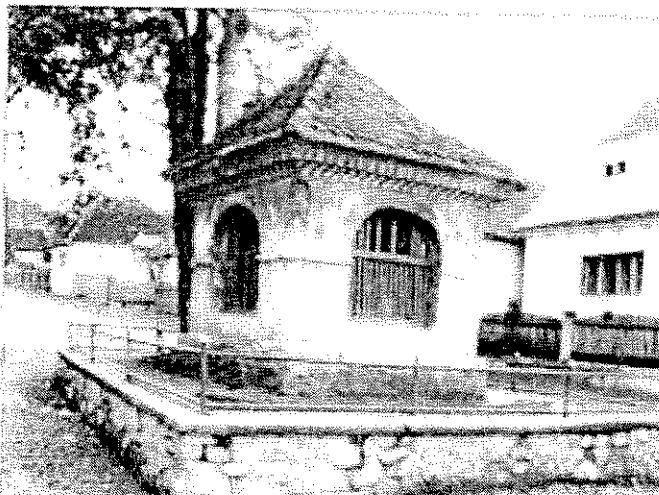
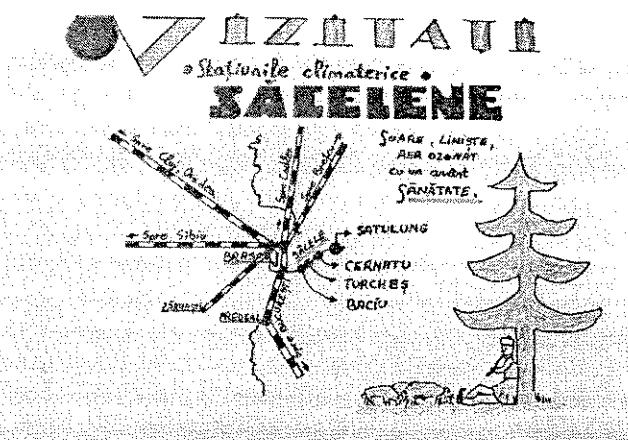
TURISMUL SĂCELEAN ÎN PRAG DE NOU MILENIU

„Te-nalță cu gândire pe culmile senine,
și sufletu-ți rămâie acolo întotdeauna ...”

(Traian Demetrescu)

Municipiul Săcele este situat la sud-est de Brașov, la poalele Munțelui Piatra Mare, pe ramificația DN 1A. Orașul s-a format din contopirea celor șapte sate săcelene, având o poziție frumoasă, oferind condițiile unei plăcute stațiuni climaterice. Întinzându-se de pe versantul nordic al munților Ciucășului până în șesul Bârsei, teritoriul săcelean dispune de resurse naturale diverse: 56% păduri, 24% pășuni și fânețe, 11% teren arabil, 9% restul. Conform sloganului: „Brașovul – primul județ turistic al României” și Săcelele sunt supuse dezvoltării turismului, aceasta fiind o ramură importantă a economiei naționale. La începutul acestui secol și mileniu, industria turismului și a călătoriilor reprezintă, pe plan mondial, cel mai dinamic sector de activitate și, în același timp, cel mai important generator de locuri de muncă. Din punct de vedere economic, turismul se constituie în același timp și ca sursă principală de redresare a economiei locale pentru acele zone care dispun de importante resurse turistice și pe care le exploatează corespunzător. Un adevărat model de frumusețe, Săcelele este înconjurat de trei masive înuntoase Bolnoc, Hăgiș și Muntele Cailor (Vălășoaia). De

negativi, mediu curat, cu soare, liniștit și cu miroslul brazilor care învăluie în mister pe toți cei care își petrecă concediile pe aceste plăiuri, concurând puternic cu stațiunile Poiana Brașov, Predeal, Zizin. Datorită caracteristicilor sale care se mențin și

asemenea, localitatea noastră deținătoare a unui patrimoniu unic, reprezentat de monumente istorice și religioase, clădiri și ansambluri arhitecturale speciale, reprezentă un tezaur istoric deosebit de valoros. Pentru dezvoltarea turismului săcelean este necesară amenajarea unei promenade principale și iluminarea acesteia spre Poiana Angelescu, locul ideal de petrecere în aer liber. De asemenea este necesar înființarea unui centru de informare turistică, pentru a putea îndruma turiștii în a descoperi rădăcinele istorice ale locurilor, frumusețea și unicitatea acestor așezări. Amenajarea unor popasuri turistice (mese, bănci, grătare, WC-uri ecologice etc), achiziționarea de biciclete mountain-bike și snow-mobile pentru închirieri și vizite turistice, precum și organizarea unor tabere rezultând un muzeu cu caracter permanent în aer liber. Pentru a stimula creativitatea, ne trebuie un centru cultural unde să se poată desfășura în voie manifestări artistice și targuri de artă. În secolul al XIX-lea Săcele era cunoscut ca fiind stațiune climaterică cu aerosoli răcoroși și ioni

astăzi, climatul are o acțiune calmantă, sedativă. Izvoarele naturale din localitate sunt cunoscute de pe timpul strămoșilor noștri, ele fiind amplasate în zonele amonte ale orașului. Din păcate ele s-au degradat de-a lungul anilor, ajungând într-un dezastru natural. Prin reamenajarea lor s-ar putea pune în valoare și acest aspect al localității. Este o mândrie că în localitatea noastră găsim o vegetație atât de bogată în special pe Vf. Hăgișului sau Muntele Ascuțit, Babarunca, Valea Largă, Coasta Vie, Valea Cernatului, Bolnoc etc. dar se observă din ce în ce mai mult defrișările massive de arbori în special de pe Vf. Hăgișului și Valea Cernatului, defrișări care produc grave distrugeri localnicilor din acea zonă, efectul fiind inundațiile în zile cu ploi torențiale. Atracțiile zonei au fost și sunt bisericile și Muzeul Etnografic din Turcheș. Se intenționează ca în următorii ani să se refacă părția de schi practicabilă și vara și iarna, pe Valea Largă, pentru ca numărul turiștilor să crească și mai mult, lucru care va genera și o creștere a construcțiilor turistice de genul hoteluri, cabane, vile, pensiuni. Locuitorii speră în venirea investitorilor dornici de a face lucruri frumoase și utile în zona lor, care se află la început de drum în domeniul turismului.

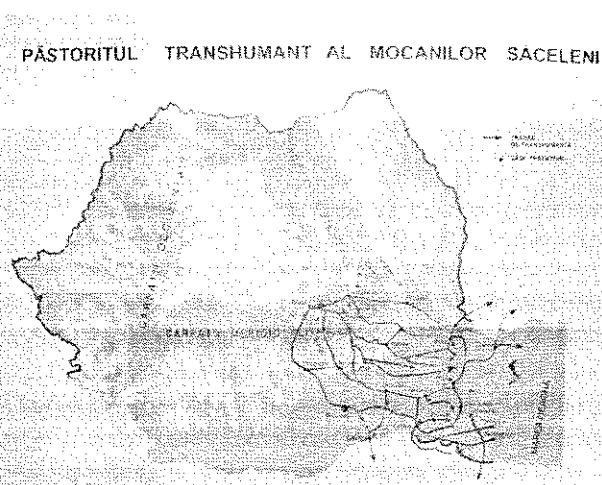
Despre Muzeul Etnografic din Turcheș s-a spus, la Bruxelles în 2005, când a fost nominalizat printre primele cinci muzeze de profil din Europa, că „...Este un muzeu mic și fermecător” care se evidențiază printr-un echilibru remarcabil al expunerilor și printr-o elocvență exprimare a conviețuirii românilor cu maghiarii în această zonă. Biserica, primăria, dispensarul, școala și oficialul poștal reprezintă oriunde în lume tot atâtea puncte de reper, esențiale pentru desfășurarea în condiții normale a vieții omenești. Astfel de puncte de reper rețin atenția oamenilor și celor ce locuiesc sau vin în vizită în localitatea noastră. Un exemplu grăitor este și biserică „Sfânta Adormire” din Satulung pictată de renumitul Mișu Pop, în anul 1874.

OPINII * OPINII * OPINII

continuare

De o mare valoare culturală sunt porțile din lemn mocănești, vechi de peste un secol precum și cele șapte troițe ce dău o culoare aparte, unică păstrând arhitectura montană rurală a acestor locuri. În panoplia obiectivelor cultural-turistice se pot înscrie și muzeul, bisericile, casa memorială Darie Magheru și Biblioteca municipală cu sala de lectură reamenajată.

La Săcele activitatea cultural-artistică a cunoscut de-a lungul timpului un deosebit reviriment prin înființarea ansamblurilor de dansuri și cântece populare „ASTRA” și „KÉKNEFELEJCS”. Acestea au avut un succes răsunător la festivaluri organizate în țară și în străinătate. Avem o tradiție populară interesantă, în special lăsată de mocanii săceleni. Manifestările cultural-aristice de odinioară au avut un caracter pastoral cum ar fi: „Întârcatul mieilor”, „Urcatul oilor la munte”, „Mulsul oilor”, „Măsurarea laptelui” – de trei ori pe vară, la Sfântul Petru (29 iunie), Sfântul Ilie (20 iulie), Sfânta Maria Mare (15 august), „Spartul stânei și Răvășitul (alesul) oilor”. Acest ținut era cunoscut crescătorilor de animale care treceau în transhumanță dinspre Jiu spre Petroșani, dinspre Păltiniș, spre Muntenia, Oltenia și mai departe în Bărăgan. În lungul lor drum păstorii căpătau diferite denumiri: „Mocani”, „Momârlani”, „Pomârlani”, „Lotreni”, „Mânători”, „Ungureni” etc. Toate aceste momente tradiționale fac parte din viața culturală a oamenilor.

Dintre personalitățile orașului îl putem aminti pe, episcopul Nicolae Popaea, George Moroianu, Victor Jinga, Darie

Magheru, Gheorghe Dragoș, Alexandru I. Lapedatu, Ion I. Lapedatu și alții. Un real avantaj pentru mărirea potențialului turistic al zonei l-ar reprezenta activitățile culturale, sportive și de divertisment, care valorificate la adevărata lor valoare, pot produce un real beneficiu. Pe o suprafață de 10-20 de ha se poate realiza unități de cazare, de alimentație publică, de agrement, pentru practicarea comerțului, manifestărilor culturale și artistice. Refacerea infrastructurii în localitate este o condiție esențială pentru turism. Sperăm ca prin intermediul revistei „Plăiuri Săcelene” să putem ajuta la înălțarea unor asemenea minusuri contribuind la fluidizarea și revigorarea turismului săcelian pe întreg lanțul Carpaților. Agrementul cuprinde activități ce au drept scop să scoată turistul de sub influența oboselii și a stressului, oferindu-i cele mai variate mijloace de divertisment și amuzament, în vederea dezvoltării sale fizice și psihice, refăcându-i forța necesară pentru continuarea activității zilnice.

În statele dezvoltate, populația ocupată în sectorul terțiar este de peste 70 % din populația ocupată în muncă. Industria ospitalității înseamnă, în consecință, industria serviciilor de cazare și industria serviciilor de alimentație, care sunt consumate în afara de locuința individuală sau familială. În turism – resursa umană este considerată cheia succesului. Domeniul serviciilor necesită personal cu bună calificare, datorită multor calități pe care trebuie să le posede respectivii angajați. Nu poate fi robotizat acest domeniu. Una din problemele cu care se confruntă mai toate unitățile prestatoare de servicii existente din zonă, și în turism în general, este tocmai forța de muncă necalificată sau cu o calificare slabă, de scurtă durată, obținându-se certificate de atestare fără a avea o înclinare spre aceste meserii, sau mai rău lipsa politeței în relația prestator-client. Se uită adesea faptul că clientul este stăpânul nostru. Pentru a redresa acest handicap ce se referă la calificarea forței de muncă, ar trebui ca în perioadele mai puțin aglomerate, în aceste unități prestatoare de servicii să se organizeze cursuri de calificare/recalificare cu profesori specialiști și cu școli acreditate, având girul ministerului de resort. Astfel, ar duce la ridicarea gradului de cunoaștere a meserilor pe plan local sau zonal, unde pot participa și alte persoane din acest domeniu. O altă metodă ar fi introducerea personalului calificat, cursuri de perfecționare în diferite domenii și specializări în sectorul prestațiilor de servicii. Se știe că acolo unde este concurență, calitatea serviciilor oferite va crește, iar prețurile scad, aşadar cel care va avea oferta cea mai atrăgătoare va avea mereu clienți, iar din acesta va rezulta o colaborare și cu ceilalți prestatori de servicii pe acest segment din localitatea noastră. Dar ne punem întrebarea, unde sunt concurenții? Observăm că acest fenomen de monopolizare există din păcate în momentul de față și în localitatea noastră.

Avem o țară frumoasă care ne oferă cele mai variate peisaje și forme de relief, începând de la Marea Neagră și până la cele mai înalte piscuri montane. Este păcat a nu le cunoaște, a nu le prezenta celor mai puțini atrași de aceste bogății, atât celor din țară cât și celor din străinătate.

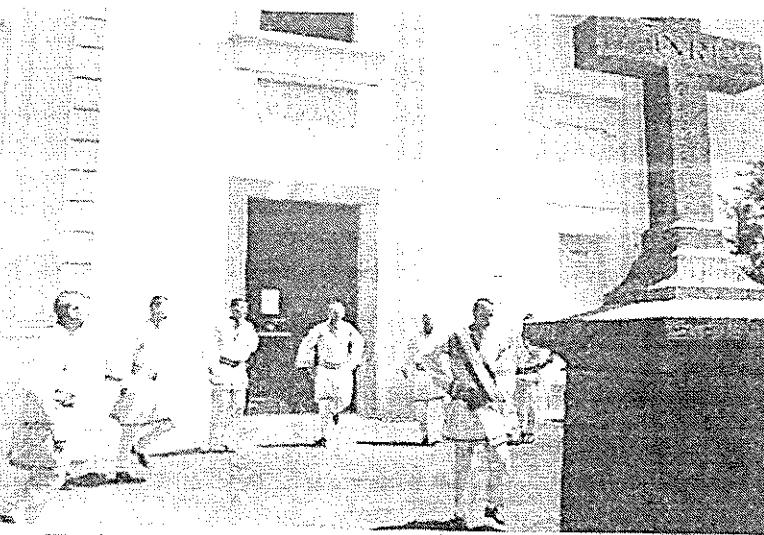
**Text și foto: Profesor Liviu Dărjan
și Profesor Ec. Levente Miklos
redactori la revista „ROMÂNIA TURISTICĂ”**

DARURILE DE LA GYULA

-24 iunie 2007-

Am spălat, cu lacrimi și cu razele pe care soarele le-a revărsat cu dănicie, pașii Poetului la Gyula, pe pusta ungără, unde pe vremuri români durat-au o falnică a lor Catedrală, azi devenită una episcopală cu hramu lui SÂNT-NICOARĂ. Atunci, la 1869, chip fericitor de hoian intelligent, cioplit în Bucovina din lemnul stejarilor purtători de "suflete sub coajă" din Codrul Cosminului lui Ștefan cel Mare, frumos zburător cu negre plete și ochii mari cât dimensiunea demnității românești, mergea spre Apus, la Viena să-ți astămpere nevoia de lumină și de dragoste, de prietenii buni ca Slavici, nevoia de Kant și de Hegel, de Veronica Micle sau de Schopenhauer.

F u l g e r e ademenitoare de cultură și de înțelegere se arătau dinspre Berlin, căci Maiorescu spera, poate naiv, să-l vadă pe Luceafăr un respectat profesor la Universitate, cu tabieturi și titluri pe care el le refuza însă. Dar "geniul pustiu, melancolic și rece, și-a tot urmat "cărarea în codru... spre piscurile poeziei și ale publicisticii... Cât mai trăi-voi numi va pieri din inimă și creier "SARA PE DEAL", imnul tulburător de iubire cântat în Sfânta Catedrală de la Gyula, în straii populare, printre români din Țară și cei ce ne-nconjoară, acolo la Gyula unde avem confrati harnici și ospitalieri, acolo pe pusta cea ungără.

ASTRA. Călușari din Purcăreni (Săcele) dansând în fața Catedralei ortodoxe a românilor din Gyula

Și, nu-i lucru de mirare că "Seniorii Cetății" din Rupea Brașoveană, cu duhul "Lepturariului" de la Aron Pumnul "cetire" au înobilat, iată, prin cântec, pașii pierduti ai poetului prin codrul de uram și pe câmpii de aur stropite cu rouă florilor lor albastre și a florilor roșii de mac. În sfânta zi a începutului de vară, când Sânzienele dădeau târcăoale

solsitătilui vrând parcă să nu dispară așa de repede încă un an, aflat sub vatra binecuvântată a "DENILOR EMINESCIENE". Floarea de tei a înmiresmat cu laudă pe toti cei adunati la Gyula, iar buciul se auzea sunând cu jale acasă la Botoșani, și-n lași pe la podgorii, la Cernăuți, prin Basarabia iubită, pe Mureș și pe Târnave, la Blaj și-n Alba Reîntregirii noastre, prin Serbia și prin Bulgaria vecine. Ambasadorii ASTREI lui Șaguna s-au inchinat la Gyula, români de pretutindeni aduși de EMINESCU prin hârnicia și devotamentul unei Doamne - Areta Moșu. După dumnezieasca slujbă a nouului

tânăr episcop ne-am veselit cu totii, că-n fata istoricei biserici de la Gyula au jucat, românește, feori de la Săcele cu "Călușarul" și "Borița" maghiară. În primitoarea așezare ungără - pelerini de-o zi sau două - ne-am amintit de Liszt și de Enescu și ne-am întors la vatră ceva mai buni și mai sensibili, iubindu-l europenește, pe domnul nostru EMINESCU, reper ce ne unește.

Prof. Liviu Dărjan
Președintele desp. ASTRA Frații Popaea Săcele - Brașov

FASCINAȚIA CĂLĂTORIILOR

Străbatem itinerariul Roma – Veneția sub soarele arzător al lunii iulie. Plantațiile de viță de vie, livezile de măr și grădinile de zarzavat, toate irigate, își etalează rodnicia. La Grouchetto, ne îmbarcăm pe "vaporetto" și pornim spre Veneția ocrotită de râcoarea mării.. Piața San-Marco, dominată de Palatul Dogilor și Basilica San - Marco. Monumentele stau mărturie geniului uman. Ne simțim copleșiți de măreția lor, de vastitatea pieței. Stăpâni sunt porumbeii, ademeniți de turisti cu toate bunătățile. Cine nu a fost prevăzător să aducă boabe sau firmituri, cumpără o punguljă cu boabe de la negustorii ambulanți și este înconjurat într-o clipă de zburătoare.

Străduțele înguste care se desprind din piață ne îndeamnă să ne amestecăm în multime și să le străbatem. Prăvălioarele, căte or fi, ne oferă suveniruri. Multe măști pentru că Veneția este orașul Carnavalului, cu expresii felurite. Copiii din grup își aleg căte o mască și se distrează copios. Pe laturile pieței, mariile case de modă europene își etalează produsele, blanuri, haine, bijuterii de colecție. Le admirăm și ne continuăm plimbarea. Avem la dispoziție câteva ore și putem alege între o plimbare cu gondola sau o vizită la Murano. Gondolierii, taximetriștii Veneției, te îmbie cu glasuri frenetice să călătorescă pe canale, garantând că sunt ghizi neîntrecuți. Alegem însă să plecăm spre Murano cu "vaporetto". Trecem pe lângă cimitirul San-Michelle și acostăm la următorul debarcader. Suntem imediat invitați într-un atelier de sticlărie, la o demonstrație. Contribuția bănească, aproape benevolă, se depune într-o cutiță (1-2 lire). Atelierul, la fel ca toate celelalte, este o afacere de familie, iar secretul fabricării sticlei este păstrat cu strănicie.

Sub privirile noastre mirate, "o gogoasă" de sticlă fierbinte, manuită cu dexteritate, se transformă într-o vază, a cărei buză seamănă cu o broderie. O bobică fierbinte devine "un șarpe" care înconjură gâtul vasei. Meșteru modelăză apoi un căluț. Obiectele sunt introduse într-un cuptor "să se coacă".

În prăvălia atelierului, o adevarată expoziție. Nu știm ce să admirăm mai întâi, obiecte decorative, bijuterii din sticlă, vase pentru fructe. Ne mulțumim să le privim pentru că prețurile sunt pe măsură meșteșugului. Ne încercăm norocul prin prăvăliile înșirate pe canale. Într-o prăvălie de lux lucrează o olteancă. Se bucură de întâlnire și ne arată adevarate comori. Știe să atragă clienții. Ne recomandă obiecte personalizate, pahare cu monogramă, casete de bijuterii, cu modele incredibile. Dacă le comandăm, sunt gata într-o zi sau le primim prin poștă. Vise !!!

Nu putem pleca fără să cumpărăm ceva care să ne amintească de Murano. După multe căutări ne oprim la mici obiecte pentru care ne tocum cu tenacitate. În final, izbutim.

La întoarcere în Piața San-Marco mai avem timp să ne plimbăm, să facem poze cu porumbei. Orologiul pieței bate ora 20 și trebuie să plecăm spre debarcader. De pe covoră admirăm marea din care se ridică "străjerii mării", indicând rutile. Suntem emoționați și discuțiile o dovedesc. Se vorbește despre monumente, despre plimbarea cu gondola și despre renomata terasă "Florion" unde se bea cea mai bună cafea.

Veneția, ca și Roma, ne-a pregătit pentru o altă minune europeană, Viena.

Prof. Elena Bulat

ACTUALITATEA * ACTUALITATEA

FIZICA ȘI RELIGIA

Interviu cu doamna Niculina Butu, profesor de Fizică și director al Liceului Teoretic "George Moroianu" din Săcele

R.A.: Vrem o părere din partea dumneavoastră, care sunteți conducător de instituție și observați oarecum din exterior, să zicem, dacă ora de Religie este bună în școală, dacă este eficientă.

Prof. Dir. Niculina Butu: Ora de Religie este cuprinsă în programele școlare ca disciplină de studiu după 1990. Este un lucru benefic în primul rând pentru elev, pentru individ, pentru formarea Tânărului ca om educat. Ar fi un om sărbătorit cel care nu ar avea niște cunoștințe de istoria religiei, de dogmatică, de spiritualitatea din care toți ne hrănim. Am asistat la ore de Religie și am fost încântată de fiecare dată de calitatea acestei ore și de obiectivele acestei discipline.

R.A.: Ati observat dacă ora de Religie reușește nu doar să infomeze, ci și să formeze?

Prof. Dir. N.B.: Da. Obiectivele orei de Religie pornește de la caracterul informativ către caracterul informativ. Elevii reușesc prin calitatea orei să se transforme, să devină mai buni. Însă în afara orei de Religie un rol foarte important îl are familia. Nu pot să spun că sunt o mare cunoșătoare a religiei, nici chiar a religiei ortodoxe din care fac parte. Dar în familia din care mă trag am avut adevărate rădăcini ale doctrinei religioase. Așteptam cu pioșenie sărbătorile de Crăciun, sărbătorile de Paște. Toți eram pe lângă mama pentru că în fiecare familie mama este susținutul transmiterii spiritualității și a frumosului, a divinului. Știam cu toții că trebuie să postim, că trebuie să ne ducem să ne spovedim și să ne înpărtăşim, respectăm o serie de tradiții ale Bisericii chiar dacă la momentul respectiv nu pe toate le înțelegam. Dar, deși copiii șiind, știam ce sărbătorim de Crăciun, știam ce se întâmplă în preajma Paștelui, așteptam cu sfială să ne ducem la Denii și veneam de acolo împăcați, liniștiți. Credința îți aduce o stare de satisfacție, de liniște, de înăltare. Noi, oamenii de rând, suntem foarte aplicați spre Dumnezeu în momentul în care avem o stare de disconfort, când nu ne simțim bine, când suntem părăsiți, când suntem săraci. Aceasta pentru că Religia ne învață pe lângă apropierea de Dumnezeu și de cele sfinte și o serie de căi de parcurs în viață. În calitatea pe care o am, de director mai puțin, dar în cea de profesor de Fizică, vă spun că asistam cu deosebită plăcere la orele de Mecanică ale regretatului profesor Ionașcu, profesor care ne desena pământul și ne arăta: forțele care acționează asupra pământului, interacțiunile pe care pământul le are cu soarele, cu Universul, cu galaxia din care facem parte... Si acolo unde știința părea sau nu putea să dea explicația completă, profesorul ne spunea: "Și totuși există Dumnezeu!". Chiar dacă am urmat o facultate de științe, care la prima vedere ar părea o facultate total opusă explicării religiei, este o facultate care vine și îți explică din punct de vedere energetic, din punct de vedere al forțelor care apar în Univers, de ce nu cădem în abis, de ce nu ne apropiem de soare, de ce nu se integrează orbita pe care ne deplasăm, dar totuși știința ajunge la impas și spune "Și totuși există Dumnezeu!". Am avut chiar un coleg de facultate care și-a făcut lucrarea de licență chiar pe o temă din aceasta, explicarea existenței lui Dumnezeu din prisma legilor Fizicii. Cel care urmează o facultate de Fizică ar fi păcat să nu se ducă la cursurile de Filosofia Fizicii, care sunt încârcături de pilde între știință și religie.

R.A.: Dumneavoastră care trăiți în secolul acesta numit "postmodern", care pornește de la zicerea lui Nietzsche că, "Dumnezeu a murit" și în care parcă oamenii se grăbesc și se încăpățânează să confirme aceasta, mai aveți vremea și puterea, ca mamă, să mai transmită copiilor dumneavoastră ceea ce ati

moștenit de la părinții?

Prof. Dir. N.B.: Există un dictum care se găsește în Castelul Peleș și care tot mereu a fost pavăză pentru Casa Regală: "Nihil sine Deo!". Bineînțeles că dacă am fost crescută în acest spirit, în spirit nu foarte habotnic religios, ci într-un spirit al curațeniei sufletești, normal că încerc să transmit acestea fiului meu, nepotului meu. La noi sărbătorile sunt așteptate în post, aşa cum se poate. Eu aprind candela, merg în memoria părinților mei, care au murit, la biserică, aprind o lumânare, aprind lumânare pentru cei vii, pentru cei morți, fac o rugăciune că de mică înainte de culcare. Sunt chestiuni pe care le imit preluate de la părinții mei. La noi masa Paștelui, masa Crăciunului este masa familiei, este masa lacare toți trebuie să fim și să ne bucurăm pentru că Domnul Hristos S-a născut, pentru că Domnul Hristos a înviat, pentru că Domnul Hristos S-a botezat. Eu aş dori să ajung să văd Locurile Sfinte. Am stat de vorbă cu un preot din Săcele care a reușit să meargă la Locurile Sfinte, a mers pe Drumul Crucii, a fost la Sfântul Mormânt, a luat Lumina Învierii. Am fost cutremurată, am fost impresionată. Orice părinte care a fost crescut într-o familie închegată ține la tradițiile acestea. La datinile noastre de acolo de unde ne tragem rădăcinile. De exemplu, în momentul în care plecam de acasă, sau plecam la un drum, nu cred că există creștin care să nu spună "Doamne ajută!", "Doamne apără-mă!".

R.A.: Cum vedeați dumneavoastră profesorul de religie ideal?

Prof. Dir. N.B.: Profesorul care predă Religie are un rol esențial. El trebuie să fie un om foarte bine informat, nu o spălă de religie. Trebuie să fie un om profund, un om care să știe ce transmite copilului, pentru că vedetă că atunci când transmitem ceva superficial, totul este superficial, când transmitem profund elevul este cu respect față de disciplina respectivă, față de religie, față de Cartea Sfântă, față de obiceiurile în care ne-am născut. Am un coleg de Fizică renomă în Brașov. El a predat Fizica la Prejmer și a predat și Religia. Elevii se duceau de la capăt de Săcele la ora de Religie care era de la șapte dimineață. Se duceau acolo deși ora de Religie nu era încă obligatorie pe atunci. Era în perioada anilor 1995-1996, când fiul meu era elev la Colegiul "Andrei Șaguna" și mergea la prima oră, la Religie, și nu voia să o piardă

pentru că avea ce învăța. Îmi spunea "Mamă, este o plăcere să ascultă ce ni se spune la ora de Religie!". Profesorul de Religie trebuie să își cunoască foarte bine materia pe care o are de predat, trebuie să fie un om foarte educat încât să nu se mărginească la paginile cărților religioase și să știe să comenteze o pildă, să fie un bun vorbitor, încât copilul să fie magnetizat, să aibă o inteligență lingvistică. Iarăși în primul rând Religia înseamnă iubire: iubirea față de Dumnezeu, iubirea față de aproape, iubirea față de copilul asupra căuia te apleci. Profesorul de Religie are rolul lui, familia are rolul ei și, de ce nu, și un conducător de instituție are rolul lui în educația religioasă.

R.A.: Sunteți de acord că oamenii trebuie să credă?

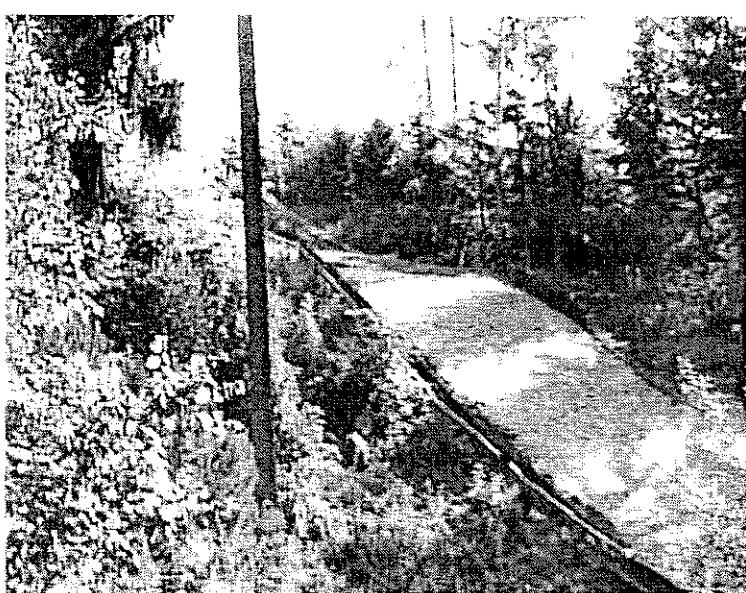
Prof. Dir. N.B.: Vă dați seama ce am face noi dacă nu am crede în Dumnezeu, dacă am fi niște atei conviști? Am trăi mai rău decât animalele. Și animalele se iubesc, și animalele cred în ceva. Ce ar fi dacă nu am crede că există viață după moarte? Există Dumnezeu! Ne vom întâlni cu ai noștri, care au murit, acolo undeva pe o pajiște plină "cu verdeță" și totul va fi bine. Trebuie să credem!

** Sport ** Sport ** Sport ** Sport ** Sport **

SECTIA DE SCHI SĂRITURI A CLUBULUI SPORTIV ȘCOLAR BRAȘOVIA-SĂCELE -SEZONUL COMPETIȚIONAL 2007-

În sezonul competițional 2007 vară-toamnă, compoñenții clubului au participat la o serie de stagii de pregătire pe plan intern și extern, concretizate în participări la concursuri FIS și FIS KINDER.

Componenta grupului de sportivi și tehnicieni de la Brașovia Săcele care au participat la stagile de pregătire și concursurile din Villach-Austria, Rait Im Winkl-Germania și Zakopane-Polenia a fost : Damian Mihai (component al lotului național de seniori), Tudor Remus (component al Centrului Olimpic), Blega Stefan (component al lotului de copii), Băilă Ovidiu, Grigore Adrian, Buzescu Robert, Grigoraș Cristina, Tudor Henrieta, Torok Denisa, Băilă Gheorghe (profesor), Teșileanu Constantin (profesor), Grosz Wilhelm Robert (profesor preparator universitar).

Trambulina sintetică de pe Valea Largă

Cu ocazia cantonamentului de pregătire desfășurat în localitatea Villach din Austria, la care au participat cei mai buni săritori cu schiurile din România, s-a organizat campionatul Național pe cele 4 trambuline din baza sportivă a localității mai sus menționate.

Sportivul **Damian Mihai** a participat în acest an la Campionatele Mondiale de Săruturi din Japonia, la Sapor, fiind singurul român participant. Ca junior a participat și la Campionatul Mondial de Juniori din Italia.

A mai participat la foarte multe concursuri FIS, obținând locuri meritorii în încercarea de a se califica în elita mondială.

La Campionatul Național de Juniori, trambulina mare K = 90 m a obținut locul I, iar la seniori tot locul I. La juniori, pe trambulina K = 65 m, a obținut locul I, iar la seniori tot locul I, în timp ce pe echipe a obținut locul II pe aceeași trambulină.

Sportivul **Tudor Remus** a crescut în valoare, obținând în acest an rezultate foarte bune pe plan intern și extern. La Campionatul Național de Juniori, trambulina mare, K = 90 m, a obținut locul II, iar la seniori locul III.

La juniori, pe trambulina K = 65 m, a obținut locul II, iar la seniori locul III. Pe echipe, a obținut locul II pe aceeași trambulină.

Sportivul **Blega Stefan** a participat la Turneul celor 4 Trambuline OMV, unde a obținut per total locul IX. La Cupa OMV RAIT IM WINKL – Germania, desfășurată în 15.09.2007, a obținut locul VI.

La concursul internațional SLOVAN KINDER din Slovenia a obținut locul II. De asemenea, la Campionatul Național a obținut locul I la categoria copii mici, iar cu echipa Brașovia, pe trambulina K = 65 m, s-a clasat pe locul II la seniori.

Sportiva **Grigoraș Cristina** a participat la etapa finală a OMV KINDER 4-Trambuline, desfășurată la Berchtesgaden – Germania în data de 22.09.2007, unde a obținut locul V. La Campionatul Național, la fete mari, a obținut locul II, iar la fete mici a obținut locul I.

La concursul din Germania OMV KINDER 4- Trambuline, sportivul **Băilă Ovidiu**, legitimat și el la Clubul Sportiv Brașovia Săcele, a obținut locul 28. La acest concurs au participat 140 de copii din Germania, Austria, Cehia și România. (**Prof. Ghe. Băilă**)

SOFTBALL-UL CONTINUĂ

Echipa de softball a municipiului nostru continuă activitatea în ciuda tuturor impedimentelor și mai mare ne este satisfacția când ne incununăm munca cu rezultatele bune și foarte bune obținute în ultimii ani.

În anul trecut, mai exact 2006, în urma competițiilor care s-au desfășurat am obținut două titluri de vicecampioane la categoria de vîrstă junioare și cadete, iar activitatea ne-a fost incununată prin selecționare în lotul național de cadete a patru jucătoare : Avasilucei Sandra, Pipoiu Adina, Rusei Ioana, Muraru Andreea, care au participat la Campionatul European, desfășurat la Moscova unde au obținut un onorant loc V din 12 echipe participante.

Drumul bun, pe care l-am parcurs și în anul 2007 ne-a adus din nou satisfacția prin returnul Campionatului Național de Junioare desfășurat în perioada 8-9 septembrie 2007 în localitatea Eforie Sud, unde de asemenea echipa noastră a obținut titlul de vicecampioane, fiind la un pas de locul I, după un meci care cu adevarat a incântat publicul spectator.

La final, reamintesc celor interesati că, pe 20 octombrie, la Săcele vom gazdui returnul Camioanelui Național categoria cadete, unde dorim să sim susținuți în numar cât mai mare de iubitorii acestui sport. (**Prof. Florin Bilan**)

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației culturale sportive "Izvorul" – trim. III 2007

1	Filipescu Dan	25.0	71	Bucelea Victor	5.0	141	Teșileanu Costin	5.0	211	Mazăre Traian	2.5
2	Ionas Andrei	25.0	72	Califară Gavril	5.0	142	Tocitu Viorel	5.0	212	Median Dan	2.5
3	Roșculeț Claudiu	25.0	73	Chițac Geta	5.0	143	Tomos I. Maria	5.0	213	Median Traian	2.5
4	Zavarache Constantin	25.0	74	Ciușu Mircea Valentin	5.0	144	Tuțuiu Gheorghe	5.0	214	Modest Zamfir	2.5
5	Cornea Ion	20.0	75	Colibăni Nicolae	5.0	145	Ursuț Gabriel	5.0	215	Moraru Adrian	2.5
6	Lungu Constantin	20.0	76	Comșă Eugen	5.0	146	Vlad Adriana	5.0	216	Moroianu Cantor Emilia	2.5
7	Pană Aurel (Belgia)	17.5	77	Constantin Ligia	5.0	147	Voicescu Nicoleta	5.0	217	Munteanu Gigi	2.5
8	Cârsteaua Șerban	15.0	78	Crăciunescu Virgil	5.0	148	Zaharescu Marius	5.0	218	Munteanu Mircea	2.5
9	Ivan Gheorghe	15.0	79	Diaconescu Adrian	5.0	149	Zaiț Bogdan	5.0	219	Necula Dan	2.5
10	Tudose Aurel	15.0	80	Dincă Constantin	5.0	150	Arion Mircea	4.0	220	Necula Stelian	2.5
11	Durbalau Stefan	12.5	81	Dirjan Stefan	5.0	151	Butu Mihai	4.0	221	Ogriean Luca	2.5
12	Median Susana	12.5	82	Dobrin Ioan	5.0	152	Cosma Ion	4.0	222	Oncioiu Maria	2.5
13	Median Valeriu	12.5	83	Drăghici Valentin	5.0	153	Ghișoiu Dorin	4.0	223	Păsăre Adrian	2.5
14	Albulăt Victor	10.0	84	Ene Anca (Tudoran)	5.0	154	Nechifor Constantin	4.0	224	Pascu Liviu	2.5
15	Băieșu Florin	10.0	85	Ene Gheorghe	5.0	155	Primăvăruș Victor	4.0	225	Poenaru Laurențiu	2.5
16	Beșchea Dan	10.0	86	Filipescu Gheorghe	5.0	156	Bobanu Șerban	3.0	226	Popescu Mihai	2.5
17	Beșchea Ioan	10.0	87	Filipescu Octavian	5.0	157	Caian Pandrea Aurel	3.0	227	Pralea Radu	2.5
18	Bulea Horia	10.0	88	Florescu Gheorghe	5.0	158	Cioroianu Aurelia	3.0	228	Prosan Nicolae	2.5
19	Cazacu Dumitru	10.0	89	Ghinescu Horia	5.0	159	Clinciu Sorin	3.0	229	Prundeanu Liliana	2.5
20	Cojocneanu Olimpia	10.0	90	Gîrcăeag Viorel	5.0	160	Dima Marcel	3.0	230	Sărbu Cornelius	2.5
21	Costea Melania	10.0	91	Guiu Ștefan	5.0	161	Ghia Roxana	3.0	231	Şerbănuț Flaviu	2.5
22	Dirjan Liviu	10.0	92	Imre Gabor	5.0	162	Ghiuță Benone	3.0	232	Simion Adriana	2.5
23	Dobrinaș Mihai	10.0	93	Jerău Gheorghe	5.0	163	Gologan Dan	3.0	233	Sorban Ștefan	2.5
24	Dogaru Aurel	10.0	94	Jinga Romulus	5.0	164	Kapui Elisabeta	3.0	234	Teodorescu Nicolae	2.5
25	Eftimie Ioan	10.0	95	Jipa Virgil	5.0	165	Kristaly Edit	3.0	235	Teșileanu Emil	2.5
26	Faust Romulus	10.0	96	Lăcătuș Mariana	5.0	166	Munteanu Dan	3.0	236	Tiuță Adriana	2.5
27	Jinga Victor	10.0	97	Lukaci Mihai	5.0	167	Munteanu Elena Marcu	3.0	237	Ulea Angela	2.5
28	Jitaru Claudiu Ion	10.0	98	Manea Vasile (S.U.A.)	5.0	168	Munteanu Victoria Preda	3.0	238	Ursu Maria	2.5
29	Lala Dana	10.0	99	Mija Adrian	5.0	169	Neacșu Lucian	3.0	239	Ursu Nicolae	2.5
30	Lala Elena	10.0	100	Mitreanu Anna	5.0	170	Păiș Ioan	3.0	240	Vamoș Aurelia	2.5
31	Lață Ioan	10.0	101	Mitreanu Gheorghe	5.0	171	Petruiu Emil	3.0	241	Vlad Mircea	2.5
32	Moșoiu Alin	10.0	102	Moraru Florin	5.0	172	Spirchez Viorel	3.0	242	Zamfir Bogdan	2.5
33	Muscalu Vasile	10.0	103	Moroianu Gheorghe	5.0	173	Ştefan Remus	3.0	243	Zamfir Dan	2.5
34	Negoeței Ion	10.0	104	Munteanu Cornel	5.0	174	Alexandru Ion	2.5	244	Zamfir Radu	2.5
35	Parea Alexandru	10.0	105	Munteanu Nicolae	5.0	175	Bălan Nicolae	2.5	245	Zbarcea Maria	2.5
36	Pop Olga	10.0	106	Munteanu Ștefan (Sibiu)	5.0	176	Banciu Neculai	2.5	246	Andrieși Monica Florica	2.0
37	Popa Virgil	10.0	107	Munteanu Vasile	5.0	177	Barna Ioan	2.5	247	Avram Vasile	2.0
38	Robu Adrian	10.0	108	Nechifor Septimiu	5.0	178	Bârsan Nicoleta	2.5	248	Bandi Șeitan Maria	2.0
39	Taraș Octavian	10.0	109	Niculescu Gheorghe	5.0	179	Beciu Ioan	2.5	249	Bârsan Teodor	2.0
40	Taraș Răzvan	10.0	110	Ognean Dorel	5.0	180	Bobeș Haricleea	2.5	250	Bobeș Constantin	2.0
41	Voineag Ioan	10.0	111	Oșlobanu Dan	5.0	181	Boca Gabriel	2.5	251	Bogdan Mariana	2.0
42	Bârsan Horia	7.5	112	Percioag Gelu	5.0	182	Bratu Nicolae	2.5	252	Bucurenciu Georgeta	2.0
43	Beleuță Eugen	7.5	113	Peter Sara	5.0	183	Bucurenciu Alexandru	2.5	253	Bulat Elena	2.0
44	Manciulea Gelu	7.5	114	Petrea Ștefan	5.0	184	Bucurenciu Ana	2.5	254	Bulat Florentin	2.0
45	Matepiuc Daniela	7.5	115	Popescu Constantin	5.0	185	Cazan Cornel	2.5	255	Carpin Victor	2.0
46	Năpăruș Camelia	7.5	116	Popescu Ilie	5.0	186	Comșa Traian	2.5	256	Ciupăla Mariana	2.0
47	Voinea Dumitru	7.5	117	Rișnoveanu Mihai (Londra)	5.0	187	Coșerea Vasile	2.5	257	Codreanu Elena	2.0
48	Lupu Ștefan	6.0	118	Rișnoveanu Paul	5.0	188	Cosma Maria Teodosia	2.5	258	Comeș Tiberiu	2.0
49	Zangor Lucian	6.0	119	Rișnoveanu Ștefan	5.0	189	Dinu Popa	2.5	259	Costea Maria	2.0
50	Alexandrescu Emil	5.0	120	Roșculeț Abigail	5.0	190	Drăgan Petre	2.5	260	Cozma Cornelius	2.0
51	Anton Alexandrina	5.0	121	Roșculeț Mirela	5.0	191	Drăghici Aurel	2.5	261	Fodor Levente	2.0
52	Avasilichioae Ioan	5.0	122	Roșculeț Valeriu	5.0	192	Dragomir Dănuț	2.5	262	Gidea Aurel	2.0
53	Bălan Cătălin	5.0	123	Șchiopu Gabriela	5.0	193	Filip Livia	2.5	263	Iordache Dumitru	2.0
54	Balint Iuliu	5.0	124	Şerbănuț Ioan	5.0	194	Filip Stefan	2.5	264	Jinga Gheorghe	2.0
55	Banciu Gheorghe	5.0	125	Şerbu Adrian	5.0	195	Flangea Roxana	2.5	265	Lipan Florin	2.0
56	Barbu Mircea	5.0	126	Şerbu Andrei	5.0	196	Georgescu Ioan	2.5	266	Manciu Ioan	2.0
57	Barbu Nicolae	5.0	127	Şerbu Iulian	5.0	197	Ghia Petre	2.5	267	Mircioiu Lucian	2.0
58	Benga Dănuț	5.0	128	Siserman Eugen	5.0	198	Gologan Ion	2.5	268	Moldovan Valer	2.0
59	Bilan Florin	5.0	129	Spiru Gheorghe	5.0	199	Grozea Gheorghe	2.5	269	Moraru Mircea	2.0
60	Boberschi Dan	5.0	130	Stamate Gheorghe	5.0	200	Iacob Ciprian	2.5	270	Munteanu Livia	2.0
61	Bobeș Gabriel	5.0	131	Stanciu Vasile	5.0	201	Ionescu Ghe. Petre	2.5	271	Necula Ion	2.0
62	Bobeș Gheorghe	5.0	132	Ştefănescu Dan	5.0	202	Ionescu Gheorghe Nae	2.5	272	Nicolescu Maria	2.0
63	Bobeș Ioan	5.0	133	Stoian Emilia	5.0	203	Ionescu P. Gheorghe	2.5	273	Pari Iuliu	2.0
64	Bobeș Ovidiu	5.0	134	Stroe Constantin	5.0	204	Ioniță Stefan	2.5	274	Pelin Matei Alina	2.0
65	Bogeanu Alexandru	5.0	135	Stroe Emil	5.0	205	Ivan Adrian	2.5	275	Poașcă Gheorghe	2.0
66	Brașoveanu Camelia	5.0	136	Taras Emil	5.0	206	Ivan Daniel	2.5	276	Şerban Cornelius	2.0
67	Bratosin Canu Raluca	5.0	137	Taraș Ion	5.0	207	Lață Viorel	2.5	277	Şerbănescu Adrian	2.0
68	Bratosin Maria	5.0	138	Taraș Mircea	5.0	208	Leșescu Mihai	2.5	278	Szasz-Sebeș Paul	2.0
69	Bratosin Sanda	5.0	139	Teacă Mihai	5.0	209	Lupu Nicolae	2.5	279	Taflan Elena	2.0
70	Bucelea Vasile	5.0	140	Teșileanu B. Barbu	5.0	210	Matefi Acsinte Anca	2.5	280	Turoiță Roxana	2.0

continuare

281 Zangor Nicolae	2.0
282 Zangor Traian	2.0
283 Ardeleanu Adina	1.5
284 Bălan Corneliu Alexandru	1.5
285 Ciobanu Gabriela	1.5
286 Comşa Fulga Stelian	1.5
287 Ionescu Aurora	1.5
288 Lencuţa Cristina	1.5
289 Lupu Florica	1.5
290 Mătărea Ovidiu	1.5
291 Miklos Levente	1.5
292 Mocanu Tarciziu	1.5
293 Percioag Constantin	1.5
294 Vlad I. Adriana	1.5
295 Moldovan Ortenzia	1.25
296 Brânzea Maria	1.0
297 Cenuşă Ioan	1.0
298 Clinciu Eugenia	1.0
299 Clinciu Nicolae	1.0
300 Drăgoescu Valer	1.0
301 Orez Ioan	1.0
302 Panaete Ioan	1.0
303 Şeitan Adrian	1.0

2212 Săcele - Braşov, str. Parcului 18
Tel. 40-268-27-33-23 fax. 40-268-27-33-48
Serviciile sale - oferte prin
- SERVICE AUTO MAGAZIN Tel. 268/33-93-65
- PASAJE COMERCIALE Tel. 268/47-59-98

ELECTROPRECIZIA

Feel the Power

ELECTROPRECIZIA

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Articolele privitoare la Săcele, Tărâlungeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:

Ing. Taraș Octavian - str. G.Moroianu, nr. 361, Săcele

Ing. Roșculeț Claudiu - str. G.Moroianu, nr. 353, Săcele

- Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACTIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

ing. Claudiu ROȘCULEȚ,
ing. Octavian TARAȘ, Ioan EFTIMIE,
ec. Milu ALEXANDRESCU, ing. Dan ZAMFIR,
prof. Nicolae MUNTEANU, ing. Abigail ROȘCULEȚ,
Adriana VLAD, ing. Horia BÂRSAN